

قوانین و مقررات تأمین اجتماعی

شامل :

بخش اول : قانون تأمین اجتماعی

بخش دوم : مقررات مربوط به فصول مختلف قانون تأمین اجتماعی

بخش سوم : مقررات مربوط به پیشگیری از بیکاری کارگران و بیمه بیکاری

بخش چهارم : سایر مقررات تأمین اجتماعی

بخش پنجم : ایثارگران

قوانین و مقررات تأمین اجتماعی

بخش اول : قانون تأمین اجتماعی

بخش اول

قانون تأمین اجتماعی و تغییرات و اصلاحات بعدی

«مصوب ۱۳۵۴/۴/۳»

فصل اول - تعاریف - کلیات

ماده ۱ - به منظور اجراء و تعمیم و گسترش انواع بیمه های اجتماعی و استقرار نظام هماهنگ و متناسب با برنامه های تأمین اجتماعی ، همچنین تمرکز وجوه و درآمدهای موضوع قانون تأمین اجتماعی و سرمایه گذاری و بهره برداری از محل وجوه و ذخایر ، سازمان مستقلى به نام «سازمان تأمین اجتماعی^۱» وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی^۲ که در این قانون «سازمان» نامیده می شود ، تشکیل می گردد . سازمان دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری است و امور آن منحصرأ طبق اساسنامه ای که به تصویب هیأت وزیران می رسد اداره خواهد شد.

۱- اصلاحی به موجب لایحه قانونی اصلاح قانون تشکیل سازمان تأمین اجتماعی ، مصوب ۱۳۵۸/۴/۲۸ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران . (نک به مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

ماده ۱ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ : به منظور اجرا و تعمیم و گسترش انواع بیمه های اجتماعی و استقرار نظام هماهنگ و متناسب با برنامه های تأمین اجتماعی سازمان تأمین اجتماعی که در این قانون «سازمان» نامیده می شود تشکیل می گردد. (مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

۲- سازمان تأمین اجتماعی مستند به بند ۱۰ ماده واحده قانون فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی مصوب ۷۳/۴/۱۹ و اصلاحات بعدی در زمره مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی موضوع تبصره ماده ۵ قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶ بشمار می رود. (مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

۳- اصلاحی به موجب قانون تشکیل وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی مصوب ۱۳۶۴/۵/۹ مجلس شورای اسلامی . در مصوبه ۱۳۵۸/۴/۲۸ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران : (... وابسته به وزارت بهداشت و بهزیستی ...)

تبصره ۱: صندوق تأمین اجتماعی موضوع ماده ۱۰ قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی، مصوب تیرماه ۱۳۵۵، در سازمان ادغام و کلیه وظایف و دارایی و مطالبات و دیون و تعهدات صندوق مذکور به سازمان منتقل می شود.

تبصره ۲: کلیه واحدهای اجرایی تأمین اجتماعی، سازمانهای منطقه ای بهداری و بهزیستی استانها، موضوع ماده ۶ قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی مصوب تیرماه ۱۳۵۵ از سازمانهای مذکور منتزع و با کلیه وظایف و دارایی و مطالبات و دیون و تعهدات به «سازمان» منتقل می شود.

تبصره ۳: کلیه کارکنان سازمان تأمین اجتماعی سابق که در اجرای ماده ۶ قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی به سازمانهای منطقه ای بهداری و بهزیستی استانها منتقل شده اند و همچنین کارمندی که توسط سازمانهای مذکور به منظور انجام وظایف مربوط به تأمین اجتماعی در نواحی بهداری و بهزیستی طبق آیین نامه استخدامی بیمه های اجتماعی استخدام شده و عملاً در کار تأمین اجتماعی اشتغال دارند و کلیه حقوق و مزایای خود را از محل اعتبارات پرسنلی و اداری تأمین اجتماعی دریافت می دارند به سازمان منتقل می شوند.

ماده ۲- تعاریف :

۱- بیمه شده شخصی است که رأساً مشمول مقررات تأمین اجتماعی بوده و با پرداخت مبالغی به عنوان حق بیمه حق استفاده از مزایای مقرر در این قانون را دارد .

۲- خانواده بیمه شده شخص یا اشخاصی هستند که به تبع بیمه شده از مزایای موضوع این قانون استفاده می کنند.

۳- کارگاه^۱ محلی است که بیمه شده به دستور کارفرما یا نماینده او در آن جا کار می کند.

۴- کارفرما^۲ شخص حقیقی یا حقوقی است که بیمه شده به دستور یا به حساب او کار می کند.

۱- نک به تعریف کارگاه در ماده ۴ قانون کار جمهوری اسلامی ایران

۲- نک به تعریف کارفرما در ماده ۳ قانون کار جمهوری اسلامی ایران

کلیه کسانی که به عنوان مدیر یا مسؤول عهده دار اداره کارگاه هستند نماینده کارفرما محسوب می شوند و کارفرما مسؤول انجام کلیه تعهداتی است که نمایندگان مزبور در قبال بیمه شده به عهده می گیرند .

۵- **مزد یا حقوق یا کارمزد^۱** در این قانون شامل هر گونه وجوه و مزایای نقدی یا غیر نقدی مستمر است که در مقابل کار به بیمه شده داده می شود.

۶- **حق بیمه** عبارت از وجوهی است که به حکم این قانون و برای استفاده از مزایای موضوع آن به سازمان پرداخت می گردد .

۷- **بیماری** ، وضع غیر عادی جسمی یا روحی است که انجام خدمات درمانی را ایجاب می کند یا موجب عدم توانایی موقت اشتغال به کار می شود یا این که موجب هر دو در آن واحد می گردد .

۸- **حادثه** از لحاظ این قانون اتفاقی است پیش بینی نشده که تحت تأثیر عامل یا عوامل خارجی در اثر عمل یا اتفاق ناگهانی رخ می دهد و موجب صدماتی بر جسم یا روان بیمه شده می گردد .

۹- **غرامت دستمزد** به وجوهی اطلاق می شود که در ایام بارداری ، بیماری و عدم توانایی موقت اشتغال به کار و عدم دریافت مزد یا حقوق به حکم این قانون به جای مزد یا حقوق به بیمه شده پرداخت می شود.

۱۰- **وسایل کمک پزشکی (پروتز و ارتز)** وسایلی هستند که به منظور اعاده سلامت یا برای جبران نقص جسمانی یا تقویت یکی از حواس به کار می روند .

۱۱- **کمک ازدواج** مبلغی است که طبق شرایط خاصی برای جبران هزینه های ناشی از ازدواج به بیمه شده پرداخت می گردد .

۱۲- **کمک عائله مندی** مبلغی است که طبق شرایط خاص در مقابل عائله مندی توسط کارفرما به بیمه شده پرداخت می شود .

۱- نک به تعریف موضوع ماده ۳۵ قانون کار جمهوری اسلامی ایران

۱۳- از کار افتادگی کلی عبارت است از کاهش قدرت کار بیمه شده به نحوی که نتواند با اشتغال به کار سابق یا کار دیگری بیش از یک سوم از درآمد قبلی خود را به دست آورد .

۱۴- از کار افتادگی جزئی عبارت است از کاهش قدرت کار بیمه شده به نحوی که با اشتغال به کار سابق یا کار دیگر فقط قسمتی از درآمد خود را به دست آورد .

۱۵- بازنشستگی عبارت است از عدم اشتغال بیمه شده به کار به سبب رسیدن به سن بازنشستگی مقرر در این قانون .

۱۶- مستمري عبارت از وجهی است که طبق شرایط مقرر در این قانون به منظور جبران قطع تمام یا قسمتی از درآمد به بیمه شده و در صورت فوت او برای تأمین معیشت بازماندگان وی به آنان پرداخت می شود .

۱۷- غرامت مقطوع نقص عضو ، مبلغی است که به طور یک جا برای جبران نقص عضو یا جبران تقلیل درآمد بیمه شده به شخص او داده می شود .

۱۸- کمک کفن و دفن مبلغ مقطوعی است که به منظور تأمین هزینه های مربوط به کفن و دفن بیمه شده در مواردی که خانواده او این امر را به عهده می گیرند پرداخت می گردد .

ماده ۳- تأمین اجتماعی موضوع این قانون شامل موارد زیر می باشد :

الف - حوادث و بیماری ها^۱ .

ب - بارداری^۲ .

ج - غرامت دستمزد.

د - از کار افتادگی .

۱- به قانون الزام تأمین اجتماعی به اجرای بند های الف و ب ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۶۸/۸/۲۱ مجلس شورای اسلامی و آیین نامه اجرایی مربوط مصوب اردیبهشت ۱۳۶۹ در مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود .

۲- همان

ه - بازنشستگی .

و - مرگ.

تبصره ۱: مشمولین این قانون از کمک های ازدواج و عائله مندی طبق مقررات مربوط برخوردار خواهند شد .

تبصره ۱۲: ملاک تشخیص سن برای برخورداری از مزایای قانون تأمین اجتماعی، شناسنامه ای است که در بدو بیمه شدن به سازمان تأمین اجتماعی ارائه شده یا می شود و هر گونه تغییراتی که پس از آن در شناسنامه به عمل آید برای سازمان یاد شده معتبر نخواهد بود . افراد تحت تکفل بیمه شده نیز مشمول این حکم خواهند بود.

ماده ۴- مشمولین این قانون عبارتند از :

الف - افرادی که به هر عنوان در مقابل دریافت مزد یا حقوق کار می کنند^۲.

ب - ملغی شده است^۳.

ج - دریافت کنندگان مستمری های بازنشستگی ، ازکار افتادگی و فوت .

تبصره ۱: مستخدمین وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکت های دولتی و مستخدمین مؤسسات وابسته به دولت که طبق قوانین مربوط به نحوی از انحاء از موارد مذکور در ماده ۳ این قانون بهره مند می باشند، و در سایر مواردی که قوانین خاص برای آنها وجود ندارد طبق آیین نامه ای

۱- الحاقی طبق ماده واحده قانون الحاق یک تبصره به عنوان تبصره ۲ به ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۷۹/۸/۸ مجلس شورای اسلامی (نک به مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)
۲- به ماده ۴۲ قانون برنامه سوم اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که به موجب ماده ۱۰۳ قانون برنامه چهارم توسعه مصوب ۱۳۸۲/۶/۱۱ مجلس شورای اسلامی برای دوره برنامه چهارم (۱۳۸۸-۱۳۸۴) تنفیذ گردیده است و نیز به بند «ص» تبصره ۱۴ قانون بودجه سال ۱۳۸۶ در مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود.

که به پیشنهاد وزارت رفاه اجتماعی و تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید تابع مقررات این قانون خواهند بود^۱.

تبصره ۲: مشمولین قانون استخدام نیروهای مسلح و افزارمندان مشمول قانون تعاون و بیمه بازنشستگی افزارمندان ارتش از شمول این قانون خارج بوده و تابع قانون و مقررات خاص خود خواهند بود.

تبصره ۳: ملغی شده است.^۲

تبصره ۴: ملغی گردیده است.^۳

۱- به ماده ۲۷ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۷۹/۱/۱۷ و اصلاحیه های آن که به موجب ماده ۹ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/۶/۱۱ مجلس شورای اسلامی برای دوره برنامه چهارم (۱۳۸۸ - ۱۳۸۴) تنفیذ گردیده است و به ماده ۱۴۷ قانون اخیر در مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود.

۲- ملغی شده طبق تبصره ۲ ماده واحده قانون اصلاح بند «ب» و تبصره ۳ ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۶۵/۶/۳۰ مجلس شورای اسلامی. (نک به مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

تبصره ۳ ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴: تعیین میزان حق بیمه که با توجه به ماده ۲۸ این قانون باید توسط افراد صنفی و سایر صاحبان حرف و مشاغل آزاد پرداخت شود طبق آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت رفاه اجتماعی به تصویب کمیسیون های رفاه اجتماعی و امور اقتصادی و دارایی مجلسین می رسد.

۳- ملغی شده به موجب ماده ۱۱ قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی مصوب ۱۳۵۵/۴/۱۰ مجلس شورای ملی [سابق]. (نک به مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی)

تبصره ۴ ماده ۴ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴: مشمولین قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کارافتادگی و فوت کماکان تابع مقررات قانون مذکور خواهند بود. مؤسسات مشمول قانون مذکور مکلفند با اعلام سازمان تأمین خدمات درمانی حق بیمه درمانی سهم خود و بیمه شده را کسر و توسط صندوق حمایت مربوط به سازمان نام برده بپردازند. میزان حق بیمه درمانی موضوع این ماده تابع ضوابط و مقررات بیمه خدمات درمانی موضوع قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت است و نحوه وصول آن عیناً به ترتیبی است که در قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کارافتادگی و فوت پیش بینی شده است.

تبصره ۵^۱: در مواردی که کارفرمایان موضوع بند (۴) ماده (۲) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ اشخاص حقیقی باشند و همچنین مدیران اشخاص حقوقی غیردولتی می توانند با پرداخت حق بیمه سهم بیمه شده و کارفرما به ترتیب مقرر در ماده (۲۸) قانون مذکور و اصلاحات بعدی آن از تاریخ اشتغال به کار در کارگاه در زمره مشمولین قانون مذکور قرار می گیرند.

آئین نامه اجرایی این تبصره شامل نحوه احتساب سوابق خدمت و پرداخت حق بیمه های معوقه بنابه پیشنهاد وزارت رفاه و تأمین اجتماعی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۵^۲ - بیمه اتباع بیگانه که طبق قوانین و مقررات مربوط در ایران به کار اشتغال دارند تابع مقررات این قانون خواهد بود^۳

مگر در موارد زیر :

۱- الحاقی به موجب ماده ۳ قانون اصلاح قانون تأمین اجتماعی و برخی قوانین مربوط به منظور تشویق کارفرمایان به تأدیه دیون معوقه سنواتی بابت حق بیمه و بیمه بیکاری کارکنان مصوب ۱۳۸۷/۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی (نک به مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

۲- اصلاحی به موجب لایحه قانونی اصلاح ماده ۵ قانون تأمین اجتماعی "مصوب ۱۳۵۸/۶/۲۷ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران". (نک به مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

ماده ۵ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴: اتباع بیگانه که در ایران طبق قوانین و مقررات مربوط به کار اشتغال دارند جز در مواردی که طبق مقاوله نامه ها و قرارداد های دو جانبه یا چند جانبه بین ایران و سایر کشورها ترتیب خاص مقرر گردیده است در صورتی که مشمول قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کار افتادگی و فوت نباشند مشمول مقررات این قانون خواهند بود .

۳- به بند "ب" ماده ۳۸ قانون (وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین) مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ مجلس شورای اسلامی و موافقت نامه ۱۳۷۰ بین وزارت کار و امور اجتماعی و سازمان تأمین اجتماعی در مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در ان مجموعه مراجعه شود.

الف - در صورتی که بین دول متبوع آنان و دولت جمهوری اسلامی ایران موافقت نامه های دوجانبه یا چند جانبه تأمین اجتماعی منعقد شده باشد که در این صورت طبق موافقت نامه عمل خواهد شد^۱ .
ب - هرگاه تبعه بیگانه طبق گواهی مقامات متبوع خود در مدت اشتغال در ایران در کشور خود یا در کشور دیگر در موارد پیش بینی شده در ماده ۳ این قانون کلاً یا بعضاً بیمه شده باشند که در این صورت در همان موارد از شمول مقررات این قانون معاف می باشند^۲ .

تبصره : حوادث ناشی از کار اتباع کشورهای ملحق شده به مقاوله نامه شماره ۹ سازمان بین المللی کار از شمول بند " ب " مستثنی می باشد و نرخ و مأخذ حق بیمه طبق آیین نامه ای خواهد بود که توسط سازمان تأمین اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید^۳ .
ماده ۶- اجرای هریک از موارد مندرج در ماده سه این قانون درباره روستاییان و افراد خانواده آنها به تدریج در مناطق مختلف مملکت و به تناسب توسعه امکانات و مقدمات سازمان به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی سازمان با توجه به ماده ۱۱۷ این قانون خواهد بود^۴ .

۱- به قانون موافقت نامه تأمین اجتماعی بین دولت ایران و دولت جمهوری کره مصوب ۱۳۵۷/۲/۲۱ مجلس شورای ملی (سابق) در مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود.
۲- به بند د ماده ۹۱ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۶/۱۱ در مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود.
۳- الحاقی به موجب قانون الحاق یک تبصره به لایحه قانونی اصلاح ماده ۵ قانون تأمین اجتماعی " مصوب ۷۸/۱۱/۴ مجلس شورای اسلامی " (نک به مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)
۴- به بند الف ماده ۹۶ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳/۶/۱۱ در مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود.

ماده ۷- افراد شاغل در فعالیت هایی که تا تاریخ تصویب این قانون مشمول بیمه های اجتماعی نشده اند به ترتیب زیر به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب وزیر رفاه اجتماعی مشمول مقررات این قانون قرار خواهند گرفت .

الف - موارد مذکور در بند های (ج - د - ه - و) ماده ۳ این قانون به تدریج و با توجه به امکانات سازمان اجراء خواهد شد و در این صورت میزان حق بیمه با توجه به ماده ۲۸ این قانون تا خاتمه سال ۱۳۵۴، ۱۹٪ حقوق یا مزد و از اول سال ۱۳۵۵ معادل ۲۱٪ حقوق و یا مزد خواهد بود که در سال ۱۳۵۴ کارفرما ۱۳٪، بیمه شده ۴٪، دولت ۲٪ و از سال ۱۳۵۵ کارفرما ۱۴٪، بیمه شده ۵٪ و دولت ۲٪ می پردازند.^۱

ب - موارد مذکور در بند های الف و ب ماده ۳ این قانون به تدریج و در صورتی اجراء خواهد شد که سازمان وسایل و امکانات درمانی لازم را برای بیمه شدگان فراهم نموده باشد. الزام کارفرمایان یا افرادی که به موجب این ماده مشمول مقررات این قانون می شوند به تأدیه حق بیمه از تاریخی است که بیمه آنها از طریق انتشار آگهی در روزنامه و یا کتباً اعلام می شود.

ماده ۸ - بیمه افراد و شاغلین فعالیت هایی که تا تاریخ تصویب این قانون به نحوی از انحاء مشمول مقررات قانون بیمه های اجتماعی یا قانون بیمه های اجتماعی روستائیان^۲ قرار گرفته اند با توجه به مقررات این قانون ادامه خواهد یافت .

تبصره : شرایط مربوط به ادامه تمام و یا قسمتی از بیمه های مقرر در این قانون برای کسانی که به شغلی غیر از علل مندرج در این قانون از ردیف بیمه شدگان خارج شوند به موجب آیین نامه مربوط

۱- به بخشنامه شماره ۵۹۴ فنی مورخ ۱۳۶۸/۷/۲۴ سازمان تأمین اجتماعی مراجعه شود.

۲- نک به آئین نامه بیمه اجتماعی روستائیان و عشایر مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۱۴ هیأت وزیران و نیز به قانون الحاق صندوق بیمه اجتماعی روستائیان و عشایر به فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی در مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه.

تعیین خواهد گردید و به هر حال پرداخت کلیه حق بیمه در این قبیل موارد به عهده بیمه شده خواهد بود.^۱

ماده ۹- انجام تعهدات ناشی از موارد مذکور در بند (الف و ب) ماده سه این قانون به عهده سازمان تأمین اجتماعی^۲ می باشد .

ماده ۱۰- از تاریخ اجرای این قانون سازمان بیمه های اجتماعی و سازمان بیمه های اجتماعی روستائیان در سازمان تأمین اجتماعی ادغام می شوند و کلیه وظایف و تعهدات و دیون و مطالبات و بودجه و دارایی و کارکنان آنها با حفظ حقوق و سوابق و مزایای استخدامی خود که تا تاریخ تصویب و اجرای آیین نامه موضوع ماده ۱۳ این قانون معتبر خواهد بود به سازمان منتقل می گردند .

ماده ۱۱- تأسیسات و تجهیزات درمانی سازمان بیمه های اجتماعی که از محل ذخایر سازمان مذکور تأمین شده است با حفظ مالکیت در اختیار سازمان تأمین خدمات درمانی قرار می گیرد .

تبصره : کارکنان واحد های درمانی مذکور در این ماده با حفظ حقوق و سوابق و مزایای استخدامی خود به سازمان تأمین خدمات درمانی^۳ منتقل خواهند شد.

۱- به آیین نامه "ادامه بیمه به طور اختیاری موضوع تبصره ماده ۸ قانون تأمین اجتماعی " مصوب ۱۳۶۴/۸/۸ شورای عالی تأمین اجتماعی و بخشنامه ۵۳۹ فنی مورخ ۱۳۶۴/۱۱/۸ . در مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود.

۲- به موجب ماده واحده قانون الزام تأمین اجتماعی به اجرای بند های الف و ب ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۶۸/۸/۲۱ مجلس شورای اسلامی اصلاح گردیده است. در قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ : سازمان تأمین خدمات درمانی (به مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود).

۳- به موجب لایحه قانونی تشکیل سازمان شورای فنی موضوع ماده ۴ قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت و انحلال سازمان تأمین خدمات درمانی مصوب ۵۸/۹/۲ «سازمان تأمین خدمات درمانی» منحل گردیده است. (نک به مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

فصل دوم - ارکان و تشکیلات

مواد ۱۲ الی ۱۷ و ۱۹ الی ۲۷ لغو گردیده است.^۱

۱- مقررات این فصل به استناد ماده ۱۸ کلاً به موجب مقررات اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی و مقررات مربوطه "مصوب ۱۳۵۸/۶/۱۰ هیأت وزیران (مواد ۱ و ۲ و ۳ و ۶ و ۷ و ۸ و ۹ و ۱۰ و ۱۲ و ۱۳ و ۱۴ و ۱۵) منسوخ گردیده است. ضمناً اساسنامه اخیر نیز به موجب «اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی» مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۶ هیأت وزیران ملغی اعلام گردیده است. به مقررات فصل دوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود.

مواد ۱۲ الی ۱۷ و مواد ۱۹ الی ۲۷ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ :

ماده ۱۲- سازمان که زیر نظر وزیر رفاه اجتماعی اداره می شود دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری می باشد و امور مالی آن منحصراً طبق مقررات این قانون اداره خواهد شد.

ماده ۱۳- آیین نامه های مالی و معاملاتی سازمان که وسیله وزارتخانه های رفاه اجتماعی و امور اقتصادی و دارایی تهیه می شود و آیین نامه های استخدامی که به تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور می رسد پس از تأیید هیأت وزیران به تصویب کمیسیون های مربوط مجلسین خواهد رسید. وزارت رفاه اجتماعی مکلف است ظرف یک سال از تاریخ تصویب این قانون آیین نامه های مذکور را تهیه و تقدیم مجلسین نماید و تا تصویب مجلسین آیین نامه های فعلی قابل اجرا است. امور مالی و اداری و استخدامی سازمان تأمین خدمات درمانی تابع آیین نامه های مالی و اداری و استخدامی فعلی سازمان خواهد بود و تا تصویب آیین نامه استخدامی سازمان کارکنان تأمین خدمات درمانی تابع آیین نامه استخدامی فعلی سازمان بیمه های اجتماعی خواهند بود.

ماده ۱۴- سازمان برای انجام وظایف خود دارای تشکیلات مرکزی و شعب و نمایندگی هایی خواهد بود.

ماده ۱۵- ارکان سازمان عبارتند از :

شورای عالی .

هیأت مدیره .

حسابرس (بازرس).

ماده ۱۶- اعضاء شورای عالی عبارتند از :

وزیر رفاه اجتماعی که ریاست شورای عالی را به عهده خواهد داشت .

وزیر امور اقتصادی و دارایی یا معاون او .

وزیر بهداشت یا معاون او .

وزیر تعاون و امور روستاها یا معاون او .



وزیر مشاور و رئیس سازمان برنامه و بودجه یا معاون او .



رئیس کل بانک مرکزی یا معاون او .

رئیس کل بیمه مرکزی یا معاون او .

دبیرکل سازمان امور اداری و استخدامی کشور یا معاون او .

مدیرعامل جمعیت شیر و خورشید سرخ ایران یا قائم مقام او .

مدیرعامل سازمان خدمات اجتماعی یا قائم مقام او .

دو نفر نماینده کارفرمایان به معرفی اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران .

دو نفر نماینده اصناف به معرفی هیأت عالی نظارت بر اتاق های اصناف کشور .

سه نفر نماینده کارگران بیمه شده به معرفی سازمانهای کارگری و دو نفر از سایر گروه ها به انتخاب وزیر رفاه اجتماعی .

ماده ۱۷- نمایندگان کارفرمایان ، اصناف و بیمه شدگان برای مدت سه سال به عضویت شورای عالی انتخاب می شوند ،

تغییر آنها در مدت عضویت شورای عالی سازمان و تجدید انتخاب آنها بلامانع است .

ماده ۱۹- وظایف و اختیارات شورای عالی سازمان به شرح زیر است :

الف - تصویب آیین نامه های اجرایی که طبق این قانون به آن محول شده است .

ب - اتخاذ تصمیم درباره خط مشی و سیاست کلی تأمین اجتماعی به پیشنهاد هیأت مدیره .

ج - رسیدگی به بودجه و گزارش مالی و ترازنامه سازمان و تصویب آن .

د - تعیین حقوق و مزایای اعضاء هیأت مدیره پس از تأیید شورای حقوقی و دستمزد و تعیین حق الزحمه حسابرس

(بازرس) و تعیین حق عضو اعضاء انتخابی شورای عالی .

ه - تصویب خرید یا فروش اموال غیر منقول .

و - اتخاذ تصمیم در مورد بخشیدن بدهی کارفرمایانی که بدهی آنها از بیست هزار ریال کمتر بوده و به تشخیص هیأت

مدیره قادر به پرداخت آن نمی باشند . کارفرمایانی که به عللی قادر به پرداخت حق بیمه معوقه نباشند و یا پرداخت بدهی

به طور یک جا خارج از حدود قدرت مالی کارفرما و موجب تعطیل و یا وقفه کار کارگاه باشد شورای عالی می تواند به

پیشنهاد هیأت مدیره کارفرما را از پرداخت تمام یا قسمتی از خسارات مقرر در این قانون معاف دارد و همچنین ترتیبی

برای تسطیح بدهی با رعایت مهلت کافی بدهد .

ز - اتخاذ تصمیم در سایر مواردی که رئیس شورای عالی طرح آنها را در شورای عالی لازم تشخیص دهد .

تبصره ۱- وظایف و اختیارات شورای عالی تأمین اجتماعی موضوع ماده ۳ قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از

پیری و از کارافتادگی و فوت عیناً به شورای عالی تأمین اجتماعی موضوع این قانون محول و شورای عالی مذکور منحل

می شود .





تبصره ۲- هر گاه هر یک از اعضاء شورای عالی استعفاء یا فوت کند یا بیش از سه جلسه متوالی بدون عذر موجه غیبت نماید جانشین او برای بقیه مدت مقرر به نحو مذکور فوق انتخاب خواهد شد . تشخیص عذر موجه با رئیس شورای عالی است.

ماده ۲۰- هیأت مدیره مرکب از پنج نفر عضو به شرح زیر می باشد :

معاون تأمین اجتماعی وزارت رفاه اجتماعی که رئیس هیأت مدیره و مدیر عامل سازمان است. دو نفر عضو هیأت مدیره به پیشنهاد وزیر رفاه اجتماعی و تصویب هیأت وزیران . یک نفر نماینده کارگران و یک نفر نماینده کارفرمایان به پیشنهاد وزیر رفاه اجتماعی و تصویب هیأت وزیران .

تبصره - مدت عضویت اعضاء هیأت مدیره سه سال می باشد و تجدید انتخاب آنها بلامانع است و در صورتی که تغییر آنها قبل از انقضاء موعده مقرر لازم شناخته شود و نیز در صورت فوت یا استعفاء هر یک از آنها شخص دیگری به ترتیب مذکور برای بقیه مدت انتخاب خواهد شد . اعضاء هیأت مدیره جدید تا تعیین هیأت مدیره جدید کماکان به کار خود ادامه خواهند داد .

ماده ۲۱- وظایف و اختیارات هیأت مدیره به شرح زیر است :

- ۱- پیشنهاد سیاست کلی و خط مشی برنامه های اجرایی تأمین اجتماعی به شورای عالی .
 - ۲- تصویب دستورالعمل های اداری و داخلی سازمان به پیشنهاد رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل در حدود مقررات مربوط .
 - ۳- تأیید آیین نامه های اجرایی این قانون برای پیشنهاد آن به مراجع ذی صلاحیت .
 - ۴- تصویب برنامه و بودجه و گزارش مالی و ترازنامه سازمان جهت طرح در شورای عالی .
 - ۵- تصویب تشکیلات سازمان در حدود بودجه مصوب شورای عالی .
 - ۶- تصویب کلیه معاملاتی که مبلغ آن بیش از ۵ میلیون ریال باشد .
- ماده ۲۲- تصمیمات هیأت مدیره با اکثریت آراء معتبر خواهد بود .
- ماده ۲۳- حسابرس (بازرس) برای هر سال مالی به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب شورای عالی انتخاب می شود . حسابرس (بازرس) حق ندارد در امور سازمان مداخله کند ولی می تواند نظرات خود را به رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان اطلاع دهد . انتخاب مجدد حسابرس (بازرس) بلامانع است .
- ماده ۲۴- وظایف و اختیارات حسابرس (بازرس) همان است که در قانون تجارت برای بازرس شرکت تعیین گردیده است و حسابرس (بازرس) می تواند با اطلاع رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل به دفاتر سازمان رسیدگی و هرگونه توضیح و اطلاع را که به منظور انجام وظیفه لازم بداند اخذ کند .



ماده ۱۸- آئین نامه داخلی شورای عالی سازمان پس از تصویب شورا به موقع اجرا گذارده خواهد شد.

فصل سوم - منابع درآمد - مأخذ احتساب حق بیمه و نحوه وصول آن

ماده ۲۸- منابع درآمد سازمان به شرح زیر می باشد :



ماده ۲۵- ترازنامه سالانه و گزارش مالی و صورت دارایی و بدهی سازمان باید حداقل سی روز قبل از طرح در شورای عالی به حسابرس (بازرس) داده شود و پس از رسیدگی با گزارش حسابرس (بازرس) مکلف است نسخه ای از گزارش خود را ده روز قبل از تشکیل شورای عالی به هیأت مدیره تسلیم کند .

ماده ۲۶- وظایف و اختیارات رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل به شرح زیر است :

۱- اجرای برنامه ها و مصوبات شورای عالی و هیأت مدیره .

۲- تهیه و تنظیم بودجه و برنامه و گزارش مالی و ترازنامه و پیشنهاد آن به هیأت مدیره و تقدیم بودجه حداکثر سه ماه قبل از اتمام سال به شورای عالی .

۳- پیشنهاد تشکیلات سازمان با رعایت برنامه و بودجه مصوب به هیأت مدیره .

۴- تصویب و انجام معاملات تا پنج میلیون ریال .

ماده ۲۷- رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل که مسؤول اداره امور سازمان و مأمور اجرای این قانون و مصوبات شورای عالی و هیأت مدیره می باشد بر کلیه تشکیلات سازمان ریاست داشته و برای اداره امور سازمان در حدود این قانون و آیین نامه های آن دارای اختیارات کامل می باشد رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل درمقابل اشخاص حقیقی یا حقوقی یا کلیه مراجع قانونی نماینده سازمان بوده و می تواند این حق را شخصاً یا به وسیله وکلا یا نمایندگان که تعیین می کند اعمال نماید .

تبصره - رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل می تواند قسمتی از اختیارات و وظایف خود را به هر یک از اعضاء هیأت مدیره و یا هر یک از کارکنان سازمان به مسؤولیت خود تفویض نماید . در صورتی که رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل به عللی از قبیل بیماری یا مرخصی و مسافرت برای مدتی نتواند وظایف خود را انجام دهد یک نفر از اعضاء هیأت مدیره به پیشنهاد هیأت مدیره و مدیرعامل و تصویب وزیر رفاه اجتماعی کلیه وظایف او را عهده دار خواهد بود. در این صورت یک نفر از کارکنان سازمان به انتخاب وزیر رفاه اجتماعی در غیاب رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل با حق رأی در جلسات هیأت مدیره شرکت خواهد کرد .

- ۱- حق بیمه از اول مهر ماه تا پایان سال ۱۳۵۴ به میزان ۲۸ درصد مزد یا حقوق است که ۷ درصد آن به عهده بیمه شده و ۱۸ درصد به عهده کارفرما و ۳ درصد به وسیله دولت تأمین خواهد شد.^۱
- ۲- درآمد حاصل از وجوه ذخایر و اموال سازمان.^۲
- ۳- وجوه حاصل از خسارات و جریمه های نقدی مقرر در این قانون.^۳
- ۴- کمک ها و هدایا .

تبصره ۱: از اول سال ۱۳۵۵ حق بیمه سهم کارفرما بیست درصد مزد یا حقوق بیمه شده خواهد بود^۴ با احتساب سهم بیمه شده و کمک دولت کل حق بیمه به سی درصد مزد یا حقوق افزایش می یابد.

۱- به لایحه قانونی بخشودگی قسمتی از حق بیمه بیمه شدگان و کارفرمایان کارگاه های کوچک صنفی مشمول قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۴ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران و قانون معافیت از پرداخت سهم بیمه کارفرمایان کارگاههای تولیدی و صنعتی و فنی تا میزان پنج نفر کارگر مصوب ۱۳۶۱/۱۲/۱۶ مجلس شورای اسلامی و آئین نامه مربوط مصوب ۱۳۶۲/۲/۲۸ هیأت وزیران مراجعه شود و نیز نک به ماده ۴۹ قانون برنامه سوم توسعه و آئین نامه اجرایی بندهای (الف و ب) این ماده مصوب ۱۳۸۴/۵/۱۶ (مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در همین مجموعه).

۲- به اساسنامه شرکت سرمایه گذاری تأمین اجتماعی "سهامی خاص" مصوب ۱۳۶۴/۴/۱۷ شورای اقتصاد در مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود.

۳- به قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاه های مشمول قانون تأمین اجتماعی که ظرف مدت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه شدگان و حق بیمه مربوط اقدام نمی نمایند "مصوب ۱۳۷۳/۵/۹ مجلس شورای اسلامی" در مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود.

۴- نک به بند الف ماده ۴۹ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که به موجب ماده ۱۰۳ قانون برنامه چهارم تنفیذ گردیده است و نیز نک به بند (۲-ج) و بند (ز) ماده ۹ قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸ مجلس شورای اسلامی و تأیید شده در مجمع تشخیص مصلحت نظام در تاریخ ۱۳۸۷/۳/۲۵ (مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

تبصره ۲: دولت مکلف است حق بیمه سهم خود را به طور یک جا در بودجه سالانه کل کشور منظور و به سازمان پرداخت کند .

تبصره ۳: سازمان باید حداقل هر سه سال یک بار امور مالی خود را با اصول محاسبات احتمالی تطبیق و مراتب را به شورای عالی گزارش دهد.

ماده ۲۹- نه درصد از مأخذ محاسبه حق بیمه مذکور در ماده ۲۸ این قانون حسب مورد برای تأمین هزینه های ناشی از موارد مذکور در بند های الف و ب ماده ۳ این قانون تخصیص می یابد و بقیه به سایر تعهدات اختصاص خواهد یافت .

تبصره: گرامت دستمزد ایام بیماری بیمه شدگان که از طرف کارفرما پرداخت نمی شود به عهده سازمان می باشد .

ماده ۳۰- کارفرمایان موظفند از کلیه وجوه و مزایای مذکور در بند ۵ ماده ۲ این قانون حق بیمه مقرر را کسر و به اضافه سهم خود به سازمان پرداخت نمایند^۱.

تبصره: ارزش مزایای غیر نقدی مستمر مانند مواد غذایی - پوشاک و نظایر آنها طبق آیین نامه ای که به پیشنهاد هیأت مدیره به تصویب شورای عالی خواهد رسید به طور مقطوع تعیین و حق بیمه از آن دریافت می گردد.

ماده ۳۱- در مورد بیمه شدگانی که تمام یا قسمتی از مزد و درآمد آنها به وسیله مشتریان یا مراجعین تأمین می شود درآمد تقریبی هر طبقه یا حرفه مقطوعاً به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی تعیین و مأخذ دریافت حق بیمه قرار خواهد گرفت .

ماده ۳۲- در مورد بیمه شدگانی که کارمزد دریافت می دارند حق بیمه به مأخذ کل درآمد ماهانه آنها احتساب و دریافت می گردد این حق بیمه در هیچ مورد نباید از حق بیمه ای که به حداقل مزد کارگر عادی تعلق می گیرد کمتر باشد .

۱- نک به بند «ه» تبصره ۱۴ قانون بودجه سال ۱۳۸۶ (در مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

ماده ۳۳- حق بیمه کارآموزان باید به نسبت مزد یا حقوق آنها پرداخت شود و در هر حال میزان حق بیمه در این مورد نباید از میزانی که به حداقل مزد یا حقوق تعلق می گیرد کمتر باشد. در صورتی که مزد یا حقوق کارآموز کمتر از حداقل دستمزد باشد پرداخت مابه التفاوت حق بیمه سهم کارآموز به عهده کارفرما خواهد بود.

ماده ۳۴- در صورتی که بیمه شده برای دو یا چند کارفرما کار کند هر یک از کارفرمایان مکلفند به نسبت مزد یا حقوقی که می پردازند حق بیمه سهم بیمه شده را از مزد یا حقوق او کسر و به انضمام سهم خود به سازمان پرداخت نمایند.

ماده ۳۵- سازمان می تواند در موارد لزوم با تصویب شورای عالی سازمان مزد یا حقوق بیمه شدگان بعضی از فعالیت ها را طبقه بندی نماید و حق بیمه را به مأخذ درآمد مقطوع وصول و کمک های نقدی را بر همان اساس محاسبه و پرداخت نماید^۱.

ماده ۳۶- کارفرما مسؤول پرداخت حق بیمه سهم خود و بیمه شده به سازمان می باشد و مکلف است در موقع پرداخت مزد یا حقوق و مزایا سهم بیمه شده را کسر نموده و سهم خود را بر آن افزوده و به سازمان تأدیه نماید. در صورتی که کارفرما از کسر حق بیمه سهم بیمه شده خودداری کند شخصاً مسؤول پرداخت آن خواهد بود تأخیر کارفرما در پرداخت حق بیمه یا عدم پرداخت آن رافع مسؤولیت و تعهدات سازمان در مقابل بیمه شده نخواهد بود.

تبصره: بیمه شدگانی که تمام یا قسمتی از درآمد آنها به ترتیب مذکور در ماده ۳۱ این قانون تأمین می شود مکلفند حق بیمه سهم خود را برای پرداخت به سازمان به کارفرما تأدیه نمایند ولی در هر حال کارفرما مسؤول پرداخت حق بیمه خواهد بود^۲.

۱- نک به دادنامه شماره ۱۴۵ مورخ ۱۳۸۳/۴/۱۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

۲- نک به دادنامه شماره ۲۲۹ مورخ ۸۳/۶/۱۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری (در مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در همین مجموعه)

ماده ۳۷- هنگام نقل و انتقال عین یا منافع مؤسسات و کارگاه های مشمول این قانون اعم از این که انتقال به صورت قطعی، شرطی، رهنی، صلح حقوق یا اجاره باشد و اعم از این که انتقال به طور رسمی یا غیر رسمی انجام بگیرد انتقال گیرنده مکلف است گواهی سازمان را مبنی بر نداشتن بدهی معوق بابت حق بیمه و متفرعات آن از انتقال دهنده مطالبه نماید دفاتر اسناد رسمی مکلفند در موقع تنظیم سند از سازمان راجع به بدهی واگذار کننده استعلام نمایند در صورتی که سازمان پاسخی به دفترخانه ندهد دفترخانه معامله را بدون مفاصا حساب ثبت خواهد کرد. در صورتی که بنابه اعلام سازمان واگذار کننده بدهی داشته باشد می تواند با پرداخت بدهی معامله را انجام دهد بدون این که پرداخت بدهی حق واگذار کننده را نسبت به اعتراض به تشخیص سازمان و رسیدگی به به میزان حق بیمه ساقط کند. در صورت انجام معامله بدون ارائه گواهی مذکور انتقال دهنده و انتقال گیرنده برای پرداخت مطالبات سازمان دارای مسئولیت تضامنی خواهند بود. وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکت های دولتی همچنین شهرداری ها و شورای مرکزی اصناف^۱ و سایر مراجع ذی ربط مکلفند در موقع تقاضای تجدید پروانه کسب یا هر نوع فعالیت دیگر مفاصا حساب پرداخت بیمه را از متقاضی مطالبه نمایند. در هر حال تجدید پروانه کسب موکول به ارائه مفاصا حساب پرداخت حق بیمه می باشد^۲.

تبصره: سازمان مکلف است حداکثر پس از یک ماه از تاریخ ثبت تقاضا مفاصا حساب صادر و به تقاضا کننده تسلیم نماید.

۱- اصلاح شده به موجب فرمان شماره ۳۲۹۴ مورخ ۱۳۵۷/۱۲/۱۲ امام خمینی (ره) و ماده ۴۱ قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۸۴/۱۲/۲۴ نک به مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه. ماده ۴۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴: «اطلاق اصناف»

۲- نک به دادنامه شماره ۶۱ مورخ ۱۳۸۱/۲/۲۴ و دادنامه شماره ۷۶ مورخ ۸۲/۲/۲۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری و قانون تسهیل تنظیم اسناد رسمی مصوب ۸۵/۵/۲۴ مجلس شورای اسلامی. (مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

ماده ۳۸- در مواردی که انجام کار به طور مقطعه به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار می شود کارفرما باید در قراردادی که منعقد می کند مقطعه کار را متعهد نماید که کارکنان خود همچنین کارکنان مقطعه کاران فرعی را نزد سازمان بیمه نماید و کل حق بیمه را به ترتیب مقرر در ماده ۲۸ این قانون بپردازد. پرداخت پنج درصد بهای کل کار مقطعه کار از طرف کارفرما موقوف به ارائه مفاسا حساب از طرف سازمان خواهد بود. در مورد مقطعه کارانی که صورت مزد و حق بیمه کارکنان خود را به سازمان تسلیم و پرداخت می کنند معادل حق بیمه پرداختی بنابه درخواست سازمان از مبلغ مذکور آزاد خواهد شد. هرگاه کارفرما آخرین قسط مقطعه کار را بدون مطالبه مفاسا حساب سازمان بپردازد مسؤول پرداخت حق بیمه مقرر و خسارت مربوط خواهد بود و حق دارد وجوهی را که از این بابت به سازمان پرداخته است از مقطعه کار مطالبه و وصول نماید کلیه وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکت های دولتی - همچنین شهرداری ها و شورای مرکزی اصناف^۱ و مؤسسات غیر دولتی و مؤسسات خیریه و عام المنفعه مشمول مقررات این ماده می باشند.

تبصره: کلیه کارفرمایان موضوع این ماده و ماده ۲۹ قانون بیمه های اجتماعی^۲ سابق مکلفند مطالبات سازمان تأمین اجتماعی از مقطعه کاران و مهندسیین مشاوره که حداقل یک سال از تاریخ خاتمه، تعلیق یا فسخ قرارداد آنان گذشته و در این فاصله جهت پرداخت حق بیمه کارکنان شاغل در

۱- نک به زیرنویس ماده ۳۷

۲- ماده ۲۹ قانون بیمه های اجتماعی کارگران مصوب ۱۳۳۹ (اصلاح شده در تاریخ ۱۳۷۱/۱۰/۱۷): در مواردی که کارفرما کاری را به اشخاص حقیقی یا حقوقی به طور مقطعه واگذار نماید باید در قراردادی که منعقد می کند مقطعه کار را مکلف نماید کارگران خود و کارگران مقطعه کاران فرعی را طبق قانون بیمه نموده و حق بیمه مربوطه را پرداخت نماید. پرداخت آخرین قسط مقطعه کار که نبایستی کمتر از ۵ درصد کل مبلغ مورد مقطعه باشد موقوف به ارائه مفاسا حساب از طرف سازمان می باشد. هرگاه کارفرما آخرین قسط مقطعه کار را بدون ملاحظه رسید مفاسا حساب مزبور بپردازد شخصاً مسؤول پرداخت حق بیمه مقرر خواهد بود و حق دارد جهت دریافت وجوهی که از این بابت به سازمان پرداخته است به مقطعه کار رجوع نموده و مبلغ مزبور را دریافت نماید. کلیه ادارات و مؤسسات دولتی و غیردولتی و شهرداری ها و مؤسسات خیریه عام المنفعه نیز مشمول این مقررات می باشند.

اجرای قرارداد و ارائه مفاصا حساب تأمین اجتماعی مراجعه ننموده اند را ضمن اعلام فهرست مشخصات مقاطعه کاران و مهندسیین مشاور از محل پنج درصد کل کار و آخرین قسط نگهداری شده به این سازمان پرداخت نمایند.

میزان حق بیمه پس از قطعی شدن طبق قانون و بر اساس آراء هیأت تجدید نظر موضوع ماده ۴۴ قانون تأمین اجتماعی و ابلاغ مجدد به پیمان کار جهت پرداخت بدهی حق بیمه ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ توسط سازمان تأمین اجتماعی اعلام خواهد شد .

نحوه اجرای تبصره به موجب آیین نامه ای خواهد بود که توسط سازمان تأمین اجتماعی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد . «ا» ، «آ»

ماده ۳۹- کارفرما مکلف است حق بیمه مربوط به هر ماه را حداکثر تا آخرین روز ماه بعد به سازمان بپردازد . همچنین صورت مزد یا حقوق بیمه شدگان را به ترتیبی که در آیین نامه طرز تنظیم و ارسال صورت مزد که به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید به سازمان تسلیم نماید . سازمان حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ دریافت صورت مزد اسناد و مدارک کارفرما را مورد رسیدگی قرار داده و در صورت مشاهده نقص یا اختلاف یا مغایرت به شرح ماده ۱۰۰ این قانون اقدام و مابه التفاوت را وصول می نماید^۳ .

۱- الحاقی به موجب قانون الحاق یک تبصره به ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ " مصوب ۱۳۷۲/۲/۲۶ مجلس شورای اسلامی ". (نک به مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)
۲- آیین نامه اجرایی قانون الحاق یک تبصره به ماده ۳۸ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ به تاریخ ۱۳۷۳/۳/۱۸ به تصویب هیأت وزیران رسیده است. (به مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود)
۳- نک به تبصره ماده ۳۱ قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸ مجلس شورای اسلامی که در تاریخ ۱۳۸۷/۳/۲۵ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد. (در مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

هرگاه کارفرما از ارائه اسناد و مدارک امتناع کند سازمان مابه التفاوت حق بیمه را رأساً تعیین و مطالبه و وصول خواهد کرد .

ماده ۴۰- در صورتی که کارفرما از ارسال صورت مزد مذکور در ماده ۳۹ این قانون خودداری کند سازمان می تواند حق بیمه را رأساً تعیین و از کارفرما مطالبه و وصول نماید.^۱

ماده ۴۱- در مواردی که نوع کار ایجاب کند سازمان می تواند به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورای عالی سازمان نسبت مزد را به کل کار انجام یافته تعیین و حق بیه متعلق را به همان نسبت مطالبه و وصول نماید.^۲

ماده ۴۲- در صورتی که کارفرما به میزان حق بیمه و خسارت تأخیر تعیین شده از طرف سازمان معترض باشد می تواند ظرف سی روز از تاریخ ابلاغ اعتراض خود را کتباً به سازمان تسلیم نماید. سازمان مکلف است اعتراض کارفرما را حداکثر تا یک ماه پس از دریافت آن در هیأت بدوی تشخیص مطالبات مطرح نماید در صورت عدم اعتراض کارفرما ظرف مدت مقرر تشخیص سازمان قطعی و میزان حق بیمه و خسارت تعیین شده طبق ماده ۵۰ این قانون وصول خواهد شد .

ماده ۴۳- هیأت های بدوی تشخیص مطالبات سازمان از افراد زیر تشکیل می گردد :

۱- نماینده وزارت رفاه اجتماعی که ریاست هیأت بدوی را به عهده خواهد داشت .

۱- به قانون دریافت جرایم نقدی از کارفرمایان کارگاه های مشمول قانون تأمین اجتماعی که ظرف مدت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه شدگان و حق بیمه مربوط اقدام نمی نمایند مصوب ۱۳۷۳/۵/۹ مجلس شورای اسلامی و بند پ ماده ۳۹ قانون برنامه سوم توسعه مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ مجلس شورای اسلامی و آئین نامه ضوابط و نحوه اعمال ماده ۴۰ قانون تأمین اجتماعی در مورد اشخاص حقوقی که دفاتر قانونی ارائه نمی دهند مصوب ۷۸/۴/۵ شورای عالی تأمین اجتماعی (مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه) مراجعه شود .

۲- به تصویب نامه درصد حق بیمه قرارداد های پیمانکاری و مهندسی مشاور مصوب ۱۳۷۰/۱/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی و بخشنامه شماره ۱۴۹ درآمد مورخ ۱۳۷۰/۲/۳۰ و دستور اداری پیرو بخشنامه شماره ۱۴۹ درآمد مورخ ۱۳۷۰/۴/۸ در مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود.

۲- یک نفر به عنوان نماینده کارفرما به انتخاب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در مورد بازرگانان و صاحبان صنایع یا یک نفر نماینده صنف مربوط به معرفی شورای مرکزی^۱ اصناف در مورد افراد صنفی و صاحبان حرف و مشاغل آزاد .

۳- یک نفر به انتخاب شورای عالی تأمین اجتماعی.

۴- نماینده کارگران در مورد کارگران مشمول قانون تأمین اجتماعی به انتخاب وزیر رفاه اجتماعی.^۲

آراء هیأت های بدوی در صورتی که مبلغ مورد مطالبه سازمان اعم از اصل حق بیمه و خسارت ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال یا کمتر باشد و یا این که در موعد مقرر مورد اعتراض واقع نشود قطعی و لازم الاجرا خواهد بود . در صورتی که مبلغ مورد مطالبه بیش از ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال باشد کارفرما و سازمان ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ واقعی یا قانونی رأی هیأت بدوی تقاضای تجدید نظر خواهند داشت.^۳

ماده ۴۴- هیأت های تجدید نظر تشخیص مطالبات در مراکز استانیها با شرکت افراد زیر تشکیل می شود:^۴

۱- نک به زیرنویس ماده ۳۷

۲- به ماده ۱۳۶ قانون کار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام مراجعه شود .

۳- اصلاحی به موجب قانون اصلاح مواد ۴۳ و ۴۴ و ۸۰ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۷۶/۷/۲۷ مجلس شورای اسلامی. (نک به مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

بند ۴ ماده ۴۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ : نماینده کارگران در مورد کارگران مشمول قانون تأمین اجتماعی به انتخاب وزیر رفاه اجتماعی . آراء هیأت های بدوی در صورتی که مبلغ مورد مطالبه سازمان اعم از اصل حق بیمه و خسارت ۲۰۰/۰۰۰ ریال یا کمتر باشد و یا این که در موعد مقرر مورد اعتراض واقع نشود قطعی و لازم الاجرا خواهد بود. در صورتی که مبلغ مورد مطالبه بیش از دویست هزار ریال باشد کارفرما و سازمان ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ واقعی یا قانونی رأی هیأت بدوی تقاضای تجدید نظر خواهند داشت .

۴- اصلاحی به موجب قانون اصلاح مواد ۴۳ و ۴۴ و ۸۰ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۷۶/۷/۲۷ مجلس شورای اسلامی.

← (نک به مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

- ۱- نماینده وزارت رفاه اجتماعی که ریاست هیأت را به عهده خواهد داشت .
 - ۲- یک نفر از قضات دادگستری به انتخاب وزارت دادگستری .
 - ۳- یک نفر به انتخاب شورای عالی تأمین اجتماعی.
 - ۴- نماینده سازمان به انتخاب رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل سازمان .
 - ۵- یک نفر به عنوان نماینده کارفرما به انتخاب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران در مورد بازرگانان و صاحبان صنایع یا یک نفر نماینده شورای مرکزی^۱ اصناف در مورد افراد صنفی و صاحبان حرف و مشاغل آزاد . آراء هیأت تجدید نظر قطعی و لازم الاجرا است .
- تبصره :** هیأت های بدوی و تجدید نظر تاریخ رسیدگی را به کارفرما ابلاغ خواهند کرد و حضور کارفرما برای ادای توضیحات بلامانع است .
- ماده ۴۵-** نحوه تسلیم اعتراض و درخواست تجدید نظر و تشکیل جلسات هیأت ها و ترتیب رسیدگی و صدور رأی و ابلاغ به موجب آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد هیأت مدیره سازمان به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید .^۲

→
ماده ۴۴ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ : هیأت های تجدید نظر تشخیص مطالبات در تهران با شرکت افراد زیر تشکیل می شود.
۱- نک به زیرنویس ماده ۳۷ قانون.
۲- به آیین نامه هیأت های تشخیص مطالبات مصوب ۱۳۷۳/۵/۲۴ شورای عالی تأمین اجتماعی در مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود.

ماده ۴۶- سازمان می تواند به درخواست کارفرما بدهی او را حداکثر تا سی و شش قسط ماهانه تقسیط نماید و در این صورت کارفرما باید معادل دوازده درصد در سال نسبت به مانده بدهی خود بهره به سازمان بپردازد.^۱ در صورتی که کارفرما هر یک از اقساط مقرر را در رأس موعد پرداخت نکند بقیه اقساط تبدیل به حال شده و طبق ماده ۵۰ این قانون وصول خواهد شد .
تبصره : ملغی شده است^۲.

ماده ۴۷- کارفرمایان مکلفند صورت مزد و حقوق و مزایای بیمه شدگان همچنین دفاتر و مدارک لازم را در موقع مراجعه بازرسی سازمان در اختیار او بگذارند . بازرسان سازمان می توانند از تمام یا قسمتی از دفاتر و مدارک مذکور رونوشت یا عکس تهیه و برای کسب اطلاعات لازم به هر یک از رؤسا و کارمندان و کارگران کارگاه و مراجع ذی ربط مراجعه نمایند . بازرسان سازمان حق دارند کارگاه های مشمول قانون را مورد بازرسی قرار دهند و دارای همان اختیارات و مسؤولیت های مذکور در مواد ۵۲ و

۱- بهره تقسیط مانده بدهی مستند به ماده واحده قانون منع دریافت خسارات و جرایم و بهره مندرج در قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۶۱/۴/۱۳ مجلس شورای اسلامی کلاً حذف گردیده است . (به مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود).

۲- ملغی شد به موجب قانون منع دریافت خسارات و جرائم و بهره مندرج در قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۶۱/۴/۱۳ مجلس شورای اسلامی (نک به مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

تبصره ماده ۴۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ : در مواردی که به علت بحران مالی که موجب وقفه کار کارگاه باشد پرداخت حق بیمه در موعد مقرر مقدور نگردد کارفرما می تواند در موعد تعیین شده در این ماده تخفیف در میزان خسارت و جریمه دیرکرد را تقاضا نماید. در این صورت هیأت های بدوی و تجدید نظر تشخیص مطالبات به تقاضای کارفرما رسیدگی و رأی مقتضی صادر خواهند نمود . میزان خسارت و جریمه دیرکرد در هر حال نباید از ۱۲ درصد مبلغ حق بیمه عقب افتاده برای هر سال کمتر باشد.

۵۳^۱ قانون کار خواهند بود . نتیجه بازرسی حداکثر ظرف یک ماه از طرف سازمان به کارفرما اعلام خواهد شد .

ماده ۴۸- از تاریخی که سازمان با توجه به ماده ۷ این قانون گروه جدیدی را مشمول بیمه اعلام نماید ملزم به انجام تعهدات قانونی طبق مقررات نسبت به بیمه شدگان خواهد بود و کارفرمایان موظفند حق بیمه را از همان تاریخی که گروه مزبور مشمول بیمه اعلام شده است به سازمان بپردازند .

تبصره : در صورت عدم ارسال صورت مزد در موعد مقرر از طرف کارفرما سازمان می تواند مزد یا حقوق بیمه شدگان را بر اساس مأخذی که طبق ماده ۴۰ این قانون مبنای تعیین حق بیمه قرار گرفته است احتساب و مأخذ پرداخت مزایای نقدی قرار دهد .

در مواردی که تعیین مزد یا حقوق بیمه شده به طریق مذکور میسر نباشد سازمان می تواند مزایای نقدی را به مأخذ حداقل مزد یا حقوق به طور علی الحساب پرداخت نماید .

ماده ۴۹- مطالبات سازمان ناشی از اجرای قانون در عداد مطالبات ممتاز می باشد^۲.

ماده ۵۰ - مطالبات سازمان بابت حق بیمه و خسارات تأخیر و جریمه های نقدی که ناشی از اجرای این قانون یا قوانین سابق بیمه های اجتماعی و بیمه های اجتماعی روستائیان باشد، همچنین هزینه های انجام شده طبق مواد ۶۵ و ۸۹ و خسارات مذکور در مواد ۹۹ و ۱۰۰ این قانون در حکم مطالبات مستند به اسناد لازم الاجرا بوده و طبق مقررات مربوط به اجرای مفاد اسناد رسمی به وسیله

۱- اختیارات و مسئولیت های بازرسان کار در مواد ۵۲ و ۵۳ قانون کار مصوب ۱۳۳۷ با لغو قانون مزبور و به اجرا درآمدن قانون کار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام (از تاریخ ۱۳۶۹/۱۲/۱۴) در مواد ۹۶ تا ۱۰۶ قانون اخیر ذکر شده است.

۲- نک به تبصره ماده ۳۱ قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸ مجلس شورای اسلامی که در تاریخ ۱۳۸۷/۳/۲۵ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد (در مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

مأمورین اجرای سازمان قابل وصول می باشد. آیین نامه اجرایی این ماده حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون از طرف سازمان تهیه و پس از تصویب وزارت رفاه اجتماعی و وزارت دادگستری به موقع اجرا گذارده خواهد شد.^۱ تا تصویب آیین نامه مزبور مقررات این ماده توسط مأمورین اجرای احکام محاکم دادگستری بر اساس آیین نامه ماده ۳۵ قانون بیمه های اجتماعی اجرا خواهد شد.^۲

فصل چهارم - مقررات مالی

مواد ۵۱ الی ۵۳ لغو گردیده اند.^۳

۱- به آیین نامه اجرایی ماده ۵۰ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۵/۱۰/۲۵ وزارتین دادگستری و بهداری در مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود.

۲- نک به زیرنویس مربوط به ماده ۴۹

۳- مقررات این فصل به موجب مقررات اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی و مقررات مربوطه " مصوب ۱۳۵۸/۶/۱۰ " هیأت وزیران (مواد ۲۰ الی ۲۲) منسوخ گردیده است. (به مقررات فصل دوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود).

مواد ۵۱ الی ۵۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ :

ماده ۵۱- هیأت مدیره مکلف است تا اول دی ماه هر سال بودجه کل سازمان را برای سال بعد تنظیم و به شورای عالی سازمان پیشنهاد نماید شورای عالی سازمان مکلف است حداکثر تا پانزدهم اسفند ماه بودجه سال بعد را تصویب و به هیأت مدیره ابلاغ نماید .

تبصره - سهم سازمان تأمین خدمات درمانی از بابت هزینه های ناشی از بند های الف و ب ماده ۳ این قانون به ترتیب مقرر در ماده ۲۹ باید در بودجه سازمان مشخص گردد .

ماده ۵۲- مانده درآمد پس از وضع مخارج و کلیه درآمد های حاصل از خسارات و زیان دیرکرد و بهره سپرده ها و سود اوراق بهادار و سود سرمایه گذاری ها و درآمد حاصل از فروش و یا واگذاری و یا بهره برداری از اموال سازمان کلاً به حساب ذخایر منظور خواهد شد .

تبصره ۱- شورای عالی سازمان هر سال به پیشنهاد هیأت مدیره از محل ذخایر مبلغی جهت خرید اموال غیر منقول و ایجاد ساختمانها یا تأسیسات و تجهیزات جدید که اعتبار آن در بودجه سازمان تأمین نشده باشد تخصیص خواهد داد .



فصل پنجم - حوادث و بیماری ها و بارداری

ماده ۵۴ - بیمه شدگان و افراد خانواده آنها از زمانی که مشمول مقررات این قانون قرار می گیرند در صورت مصدوم شدن بر اثر حوادث یا ابتلا به بیماری می توانند از خدمات پزشکی استفاده نمایند . خدمات پزشکی که به عهده سازمان تأمین خدمات درمانی^۱ است شامل کلیه اقدامات درمانی سرپایی - بیمارستانی تحویل داروهای لازم و انجام آزمایشات تشخیص طبی می باشد .

ماده ۵۵ - خدمات درمانی موضوع این قانون به دو صورت انجام می گیرد :

الف - اولویت درمان به روش درمان مستقیم داده می شود .

ب - استفاده از روش درمان غیر مستقیم با اختیار و تشخیص وزارت بهداشتی و بهزیستی به موجب آیین نامه ای خواهد بود که وزارت بهداشتی و بهزیستی ظرف مدت ۱۵ روز پس از تصویب این ماده واحده تهیه و به مرحله اجرا درخواهد آورد .^۲



تبصره ۲- ایجاد تأسیسات درمانی به پیشنهاد سازمان تأمین خدمات درمانی و تأیید هیأت مدیره سازمان و تصویب شورای عالی از محل ذخایر صورت خواهد گرفت و با حفظ مالکیت سازمان در اختیار سازمان تأمین خدمات درمانی گذارده خواهد شد .

ماده ۵۳- ذخایر سازمان نزد بانک رفاه کارگران متمرکز خواهد شد بانک مذکور ذخائر مزبور را تحت نظر هیأتی با تصویب شورای عالی سازمان به کار خواهد انداخت .

۱- تعهدات مذکور در مواد ۵۴ ، ۵۵ ، ۵۶ ، ۵۷ و ۵۸ به موجب قانون الزام سازمان تأمین اجتماعی به اجرای بندهای الف و ب ماده ۳ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۶۸/۸/۲۱ به سازمان تأمین اجتماعی محول شده است. (نک به مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه).

۲- اصلاحی به موجب لایحه قانونی ماده واحده اصلاح ماده ۵۵ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۷/۱ شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران . (نک به مقررات فصل پنجم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

ماده ۵۵ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ : خدمات درمانی موضوع این قانون به دو صورت انجام می گیرد :

الف - روش مستقیم برای بیمه شدگانی که از پزشک - درمانگاه - بیمارستانها و سایر امکانات درمانی متعلق به این سازمان استفاده می نماید .



ماده ۵۶ - به منظور توان بخشی ، ترمیم و تجدید فعالیت بیمه شدگان آسیب دیده که قدرت کار اولیه خود را از دست داده اند سازمان تأمین خدمات درمانی برای اشتغال آنها به کارهای مناسب دیگر طبق آیین نامه هایی که از طرف شورای فنی سازمان مذکور پیشنهاد و به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید از طریق مؤسسات حرفه ای معلولین اقدام خواهد نمود .

ماده ۵۷ - در صورتی که معالجه بیمار مستلزم انتقال او از روستا یا از شهرستان به شهرستان دیگر باشد ترتیب نقل و انتقال طبق ضوابطی خواهد بود که از طرف سازمان تأمین خدمات درمانی^۱ پیشنهاد و به تصویب شورای فنی سازمان مذکور می رسد .

ماده ۵۸ - افراد خانواده بیمه شده که از کمک های مقرر در ماده ۵۴ این قانون استفاده می کنند عبارتند از :

۱- همسر بیمه شده .

۲- شوهر بیمه شده در صورتی که معاش او توسط بیمه شده زن تأمین می شود و سن او از شصت سال متجاوز باشد یا طبق نظر کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کار افتاده شناخته شود .

۳- فرزندان بیمه شده که دارای یکی از شرایط زیر باشند^۲:



ب - روش غیر مستقیم برای بیمه شدگانی که در انتخاب از پزشک - درمانگاه - بیمارستان آزادی عمل خواهند داشت و سازمان تعهدات درمانی خود را از طریق خرید خدمات درمانی انجام می دهد .
تبصره - ضوابط استفاده از روش های فوق طبق آیین نامه ای که ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون تهیه و به تصویب شورای فنی سازمان تأمین خدمات درمانی خواهد رسید تعیین می گردد .

۱- نک به زیرنویس ماده ۵۴

۲- بند "ج" تبصره ۱ ماده ۱ قانون تنظیم خانواده و جمعیت مصوب ۱۳۷۲/۲/۲۶ مجلس شورای اسلامی : حق بیمه فرزندان (موضوع ماده ۵۸ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴) برای فرزندان چهارم و بعد که پس از یک سال از تصویب

الف - کمتر از هجده سال تمام داشته باشند^۱ و در مورد فرزندان اناث به شرط نداشتن شوهر تا بیست سالگی و یا منحصرأ طبق گواهی یکی از مؤسسات رسمی آموزشی به تحصیل اشتغال داشته باشند .

ب - در اثر بیماری یا نقص عضو طبق گواهی سازمان تأمین خدمات درمانی^۲ قادر به کار نباشند.
۴- پدر و مادر تحت تکفل بیمه شده مشروط بر این که سن پدر از شصت سال و سن مادر از پنجاه و پنج سال متجاوز باشد و یا این که به تشخیص کمیسیون های پزشکی موضوع ماده ۹۱ از کار افتاده باشند و در هر حال از سازمان مستمری دریافت ننمایند .

ماده ۵۹ - بیمه شدگانی که تحت معالجه و یا درمانهای توان بخشی قرار می گیرند و بنابه تشخیص سازمان تأمین اجتماعی^۳ موقتاً قادر به کار نیستند به شرط عدم اشتغال به کار و عدم دریافت مزد یا حقوق استحقاق دریافت غرامت دستمزد را با رعایت شرایط زیر خواهند داشت :

الف - بیمه شده بر اثر حوادث ناشی از کار و غیر ناشی از کار یا بیماری های حرفه ای تحت درمان قرار گرفته باشد .

این قانون متولد می شوند به صورت جداگانه تعیین و مطابق تعرفه تأمین اجتماعی از بیمه شده دریافت می گردد. (به مقررات فصل پنجم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود).

۱- حد نصاب سن برخورداری از خدمات درمانی برای فرزندان ذکور مستند به قانون اصلاح سن فرزندان ذکور مشمولین صندوق های بازنشستگی کشوری، لشکری و تأمین اجتماعی و سایر صندوقها در برخورداری از خدمات درمانی مصوب ۱۳۸۷/۵/۲۰ مجلس شورای اسلامی به شرط عدم اشتغال به کار به بیست و دو سال افزایش یافته است (به مقررات فصل پنجم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود)

۲- نک به زیرنویس ماده ۵۴

۳- همان ؛

ب - در صورتی که بیمه شده به سبب بیماری و طبق گواهی پزشکی احتیاج به استراحت مطلق یا بستری شدن داشته باشد و در تاریخ اعلام بیماری مشغول به کار بوده و یا در مرخصی استحقاقی باشد.

ماده ۶۰ - حوادث ناشی از کار حوادثی است که در حین انجام وظیفه و به سبب آن برای بیمه شده اتفاق می افتد . مقصود از حین انجام وظیفه تمام اوقاتی است که بیمه شده در کارگاه یا مؤسسات وابسته یا ساختمانها و محوطه آن مشغول کار باشد و یا به دستور کارفرما در خارج از محوطه کارگاه عهده دار انجام مأموریتی باشد اوقات مراجعه به درمانگاه و یا بیمارستان و یا برای معالجات درمانی و توان بخشی و اوقات رفت و برگشت بیمه شده از منزل به کارگاه جزء اوقات انجام وظیفه محسوب می گردد مشروط بر این که حادثه در زمان عادی رفت و برگشت به کارگاه اتفاق افتاده باشد حوادثی که برای بیمه شده حین اقدام برای نجات سایر بیمه شدگان و مساعدت به آنان اتفاق می افتد حادثه ناشی از کار محسوب می شود^۱ .

ماده ۶۱ - بیماری های حرفه ای به موجب جدولی که به پیشنهاد هیأت مدیره به تصویب شورای عالی سازمان خواهد رسید تعیین می گردد مدت مسؤولیت سازمان تأمین خدمات درمانی^۲ نسبت به درمان هریک از بیماری های حرفه ای پس از تغییر کار بیمه شده به شرحی است که در جدول مزبور قید می شود.

ماده ۶۲ - مدت پرداخت غرامت دستمزد ایام بیماری و میزان آن به شرح زیر می باشد :

۱- به موجب لایحه قانونی شمول مواد ۶۰ و ... قانون تأمین اجتماعی در باره کلیه بیمه شدگانی که در جریان انقلاب دچار نقص عضو ، از کارافتادگی جزئی یا از کارافتادگی کلی گردیده یا به درجه رفیع شهادت رسیده اند مصوب ۱۳۵۸/۶/۲۶ و اصلاحیه لایحه مزبور مصوب ۱۳۷۰/۵/۸ و نیز قانون راجع به برقراری مستمری درباره بیمه شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح شهید یا معلول شده یا می شوند ، حوادث دوران انقلاب نیز از مصادیق ماده ۶۰ شناخته شده اند. (نک به مقررات فصل پنجم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

۲- نک به زیرنویس ماده ۵۴

۱- غرامت دستمزد از اولین روزی که بیمه شده بر اثر حادثه یا بیماری حرفه ای و به موجب تشخیص سازمان تأمین خدمات درمانی^۱ قادر به کار نباشد پرداخت خواهد شد. در مواردی که عدم اشتغال به کار و معالجه به سبب بیماری باشد در صورتی که بیمار در بیمارستان بستری نشود غرامت دستمزد از روز چهارم پرداخت خواهد شد.

۲- پرداخت غرامت دستمزد تا زمانی که بیمه شده به تشخیص سازمان تأمین خدمات درمانی^۲ قادر به کار نبوده و به موجب مقررات این قانون از کار افتاده شناخته نشده باشد ادامه خواهد یافت.

۳- غرامت دستمزد بیمه شده ای که دارای همسر یا فرزند یا پدر و مادر تحت تکفل باشد به میزان سه چهارم آخرین مزد یا حقوق روزانه او پرداخت می گردد^۳.

۴- غرامت دستمزد بیمه شده ای که همسر یا فرزند یا پدر و مادر تحت تکفل نداشته باشد معادل دو سوم آخرین مزد یا حقوق روزانه او می باشد مگر این که بیمه شده به هزینه سازمان تأمین خدمات درمانی^۴ بستری شود که در این صورت غرامت دستمزد معادل یک دوم آخرین مزد یا حقوق روزانه وی خواهد بود^۵.

۱- همان؛

۲- به موجب قانون پرداخت غرامت دستمزد معادل آخرین مزد یا حقوق روزانه آن عده از مشمولین قانون راجع به برقراری مستمری درباره بیمه شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مجروح شده یا شهید می شوند مصوب ۱۳۶۷/۴/۳۰ مجلس شورای اسلامی غرامت دستمزد ایام بیماری بیمه شدگانی که به علت همکاری با نیروهای مسلح شهید یا معلول شده یا می شوند معادل آخرین مزد یا حقوق روزانه آنان تعیین و توسط سازمان تأمین اجتماعی پس از کسر حق بیمه شده پرداخت می شود و نیز نک به بخشنامه شماره ۱۴ مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۶ سازمان تأمین اجتماعی در مورد غرامت دستمزد ایام بیماری. (مقررات فصل پنجم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

۳- نک به زیرنویس ماده ۵۴

۴- نک به زیرنویس ماده ۶۲

۵- هرگاه سازمان تأمین خدمات درمانی^۱ بیمه شده ای را برای معالجه به شهرستان دیگری اعزام دارد و درمان او را به طور سرپایی انجام دهد علاوه بر غرامت دستمزد متعلق معادل صد در صد غرامت دستمزد روزانه هم بابت هزینه هر روز اقامت او پرداخت خواهد شد. در صورتی که به تشخیص پزشک معالج مادام که بیمار احتیاج به همراه داشته باشد علاوه بر مخارج مسافرت معادل پنجاه درصد حقوق یا دستمزد بیمه شده نیز به همراه بیمار از طرف سازمان پرداخت خواهد شد^۲.

ماده ۶۳ - در مورد بیماری ها یا حوادث آخرین مزد یا حقوق روزانه بیمه شده به منظور محاسبه غرامت دستمزد ایام بیماری عبارت است از جمع کل دریافتی بیمه شده که به مأخذ آن بیمه دریافت شده است در آخرین ۹۰ روز قبل از شروع بیماری تقسیم بر روزهای کار و در مورد بیمه شدگانی که کارمزد دریافت می کنند آخرین مزد عبارت است از جمع کل دریافتی بیمه شده که به مأخذ آن حق بیمه دریافت شده است در آخرین ۹۰ روز قبل از شروع بیماری تقسیم بر نود مشروط بر این که غرامت دستمزد این مبلغ از غرامت دستمزدی که به حداقل مزد کارگر عادی تعلق می گیرد کمتر نباشد. در صورتی که بیمه شده دریافت کننده کارمزد ظرف سه ماه مذکور مدتی از غرامت دستمزد استفاده کرده باشد متوسط دستمزدی که مبنای محاسبه غرامت دستمزد مذکور قرار گرفته است به منزله دستمزد روزانه ایام بیماری تلقی و در محاسبه منظور خواهد شد.

ماده ۶۴ - در مواردی که کارفرمایان طبق قوانین و مقررات دیگری مکلف باشند حقوق یا مزد بیمه شدگان بیمار خود را پرداخت نمایند سازمان تأمین خدمات درمانی^۳ فقط عهده دار معالجه آنها طبق مقررات این قانون خواهد بود.

۱- نک به زیر نویس ماده ۵۴

۲- نک به زیرنویس شماره ۳ ماده ۶۲

۳- نک به زیرنویس ماده ۵۴

تبصره : در مواردی که کارفرمایان طبق قوانین دیگری مکلف باشند حقوق کارگران مسلول خود را پرداخت نمایند سازمان فقط عهده دار معالجه آنها طبق مقررات این قانون خواهد بود .

ماده ۶۵ - در صورت وقوع حادثه ناشی از کار ، کارفرما مکلف است اقدامات لازم اولیه را برای جلوگیری از تشدید وضع حادثه دیده به عمل آورده و مراتب را ظرف سه روز اداری کتباً به اطلاع سازمان برساند. در صورتی که کارفرما بابت اقدامات اولیه مذکور متحمل هزینه ای شده باشد سازمان خدمات درمانی^۱ هزینه های مربوط را خواهد پرداخت .

ماده ۶۶ - در صورتی که ثابت شود وقوع حادثه مستقیماً ناشی از عدم رعایت مقررات حفاظت فنی و بروز بیماری ناشی از عدم رعایت مقررات بهداشتی و احتیاط لازم از طرف کارفرما یا نمایندگان او بوده سازمان تأمین خدمات درمانی^۲ و یا شخصاً ، هزینه های مربوط به معالجه و غرامت و مستمری ها و غیره را پرداخته و طبق ماده ۵۰ این قانون از کارفرما مطالبه و وصول خواهد نمود.

تبصره ۱ : مقصر می تواند با پرداخت معادل ده سال مستمری موضوع این ماده به سازمان از این بابت بری الذمه شود .

تبصره ۲ : هرگاه بیمه شده مشمول مقررات مربوط به بیمه شخص ثالث باشد در صورت وقوع حادثه سازمان و سازمان تأمین خدمات درمانی^۳ و یا شخصاً کمک های مقرر در این قانون را نسبت به بیمه شده انجام خواهند داد و شرکت های بیمه موظفند خسارات وارده به سازمانها را در حدود تعهدات خود نسبت به شخص ثالث بپردازند.

ماده ۶۷ - بیمه شده زن یا همسر بیمه شده مرد در صورتی که ظرف یک سال قبل از زایمان سابقه پرداخت حق بیمه شصت روز را داشته باشد می تواند به شرط عدم اشتغال به کار از کمک بارداری

۱- نک به زیرنویس ماده ۵۴

۲- همان ؛

۳- همان ؛

استفاده نماید . کمک بارداری دو سوم آخرین مزد یا حقوق بیمه شده طبق ماده ۶۳ می باشد که حداکثر برای مدت دوازده هفته جمعاً قبل و بعد از زایمان بدون کسر سه روز اول پرداخت خواهد شد^۱.
ماده ۶۸ - بیمه شده زن یا همسر بیمه شده مرد در صورتی که در طول مدت یک سال قبل از وضع حمل حق بیمه شصت روز را پرداخته باشد از کمک ها و معاینه های طبی و معالجات قبل از زایمان و حین زایمان و بعد از وضع حمل استفاده خواهد کرد . سازمان تأمین خدمات درمانی^۲ بنابه درخواست بیمه شده می تواند به جای کمک های مذکور مبلغی وجه نقد به بیمه شده پرداخت نماید. مبلغ مزبور در آیین نامه ای که از طرف هیأت مدیره تأمین خدمات درمانی^۳ تهیه و به تصویب شورای عالی سازمان می رسد تعیین خواهد شد .

ماده ۶۹ - در صورتی که بیمه شده زن و یا همسر بیمه شده مرد به بیماری هایی مبتلا شود که شیر دادن برای طفل او زیان آور باشد یا پس از زایمان فوت شود شیر مورد نیاز تا ۱۸ ماهگی تحویل خواهد شد .

۱- نک به ماده ۷۶ قانون کار مصوب ۱۳۶۹ مجمع تشخیص مصلحت ، ماده ۳ قانون ترویج تغذیه با شیر مادر و ... مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۲ وتبصره الحاقی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۲۲، قانون تنظیم خانواده مصوب ۷۲/۲/۲۶ و نیز به بخشنامه شماره ۱/۶۱۸ فنی مورخ ۸۴/۹/۲۷ سازمان تأمین اجتماعی در خصوص تاریخ از کارافتادگی (نک به مقررات فصل پنجم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

۲- نکه به زیرنویس ماده ۵۴

۳- همان ؛

فصل ششم - از کار افتادگی

ماده ۷۰- بیمه شدگانی که طبق نظر پزشک معالج غیر قابل علاج تشخیص داده می شوند پس از انجام خدمات توان بخشی و اعلام نتیجه توان بخشی یا اشتغال چنانچه طبق نظر کمیسیون های پزشکی مذکور در ماده ۹۱ این قانون توانایی خود را کلاً یا بعضاً از دست داده باشند به ترتیب زیر با آنها رفتار خواهد شد:

الف - هرگاه درجه کاهش قدرت کار بیمه شده شصت و شش درصد و بیشتر باشد از کار افتادگی کلی شناخته می شود .

ب - چنانچه میزان کاهش قدرت کار بیمه شده بین سی و سه تا شصت و شش درصد و به علت حادثه ناشی از کار باشد از کار افتاده جزئی شناخته می شود^۱.

ج - اگر درجه کاهش قدرت کار بیمه شده بین ده تا سی و سه درصد بوده و موجب آن حادثه ناشی از کار باشد استحقاق دریافت غرامت نقص مقطوع را خواهد داشت^۲.

ماده ۷۱- بیمه شده ای که در اثر حادثه ناشی از کار یا بیماری حرفه ای از کار افتاده کلی شناخته شود بدون در نظر گرفتن مدت پرداخت حق بیمه استحقاق دریافت مستمری از کار افتادگی کلی ناشی از کار را خواهد داشت^۳.

ماده ۷۲- میزان مستمری ماهانه از کار افتادگی ناشی از کار عبارت است از یک سی ام مزد یا حقوق متوسط بیمه شده ضرب در سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر این که این مبلغ از پنجاه درصد مزد یا حقوق متوسط ماهانه او کمتر و از صددر صد آن بیشتر نباشد ، در مورد بیمه شدگانی که دارای همسر بوده یا فرزند یا پدر یا مادر تحت تکفل داشته باشند و مستمری استحقاقی آنها از شصت درصد

۱- نک به ماده ۷۳ این قانون

۲- نک به ماده ۷۴ این قانون

۳- نک به ماده ۷۵ این قانون

مزد یا حقوق متوسط آنها کمتر باشد علاوه بر آن معادل ده درصد مستمری استحقاقی به عنوان کمک مشروط بر آن که جمع مستمری و کمک از شصت درصد تجاوز نکند پرداخت خواهد شد.^۱

تبصره ۱: شوهر یا همسر یا پدر یا مادر با شرایط زیر تحت تکفل بیمه شده^۲ محسوب می شوند:

۱- سن شوهر از شصت سال متجاوز باشد و یا به تشخیص کمیسیون های پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کار افتاده کلی بوده و در هر دو حالت به حکم این قانون مستمری دریافت ننماید و معاش او توسط زن تأمین شود.

۲- فرزندان بیمه شده که حائز شرایط مذکور در بند ۳ ماده ۵۸ این قانون باشند.

۳- سن پدر از شصت و سن مادر از پنجاه سال بیشتر بوده یا این که به تشخیص کمیسیون های پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کار افتاده باشند و معاش آنها توسط بیمه شده تأمین و در هر حال به موجب این قانون مستمری دریافت ندارند.

تبصره ۲: مزد یا حقوق متوسط ماهانه بیمه شده موضوع این ماده عبارت است از جمع کل مزد یا حقوق او که به مأخذ آن حق بیمه دریافت گردیده ظرف هفت صد و بیست روز قبل از وقوع حادثه

۱- اصلاحی به موجب بند الف قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده ۷۶ مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱۶. (نک به مقررات فصل ششم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)
ماده ۷۲ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴: میزان مستمری ماهانه از کارافتادگی کلی ناشی از کار عبارت است از یک سی و پنجم مزد یا حقوق متوسط بیمه شده ضرب در سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر این که این مبلغ از پنجاه درصد مزد یا حقوق متوسط ماهانه او کمتر و از صد در صد آن بیشتر نباشد. در مورد بیمه شدگانی که دارای همسر بوده یا فرزند یا پدر یا مادر تحت تکفل داشته باشند و مستمری استحقاقی آنها از شصت درصد مزد یا حقوق متوسط آنها کمتر باشد علاوه بر آن معادل ده درصد مستمری استحقاقی به عنوان کمک مشروط به آن که جمع مستمری و کمک از ۶۰٪ تجاوز نکند پرداخت خواهد شد.

۲- نک به دادنامه شماره ۳۴۹ مورخ ۱۳۸۱/۱۰/۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری (نک به مقررات فصل ششم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

ناشی از کار یا شروع بیماری حرفه ای که منجر به از کار افتادگی شده است تقسیم به روزهای کار ضرب درسی .

ماده ۷۳- به بیمه شده ای که در اثر حادثه ناشی از کار بین سی و سه تا شصت و شش درصد توانایی کار خود را از دست داده باشد مستمری از کار افتادگی جزئی ناشی از کار پرداخت خواهد شد . میزان مستمری عبارت است از حاصل ضرب درصد از کار افتادگی در مبلغ مستمری از کار افتادگی کلی استحقاقی که طبق ماده ۷۲ این قانون تعیین می گردد^۱ .

ماده ۷۴- بیمه شده ای که در اثر حادثه ناشی از کار بین ده تا سی و سه درصد توانایی کار خود را از دست داده باشد استحقاق دریافت غرامت نقص عضو را خواهد داشت میزان این غرامت عبارت است از سی و شش برابر مستمری استحقاقی مقرر در ماده ۷۲ این قانون ضربدر درصد از کار افتادگی .

ماده ۷۵- بیمه شده ای که ظرف ده سال قبل از وقوع حادثه غیر ناشی از کار یا ابتلاء به بیماری حداقل حق بیمه یک سال کار را که متضمن حق بیمه نود روز کار ظرف یک سال قبل از وقوع حادثه یا بیماری منجر به از کار افتادگی باشد پرداخت نموده باشد در صورت از کار افتادگی کلی حق استفاده از مستمری از کار افتادگی کلی غیر ناشی از کار ماهانه را خواهد داشت^۲ .

تبصره : محاسبه متوسط دستمزد و مستمری از کار افتادگی موضوع ماده فوق به ترتیب مقرر در ماده ۷۲ این قانون و تبصره ۲ آن صورت خواهد گرفت .

۱- نک به قانون راجع به افزایش مستمری دریافت کنندگان مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۱۵ (نک به مقررات فصل ششم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

۲- نک به رأی وحدت رویه شماره ۶۱ مورخ ۱۳۷۷/۳/۲۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری (مقررات فصل ششم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

فصل هفتم - بازنشستگی

ماده ۷۶- مشمولین این قانون در صورت حائز بودن شرایط زیر حق استفاده از مستمری بازنشستگی را خواهند داشت .

۱- حداقل ده سال حق بیمه مقرر را قبل از تاریخ تقاضای بازنشستگی پرداخته باشند .^۱

۲- سن مرد به شصت سال تمام و سن زن به پنجاه و پنج سال تمام رسیده باشد .

تبصره ۱: کسانی که سی سال تمام کار کرده و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند در صورتی که سن مردان ۵۰ سال و سن زنان ۴۵ سال تمام باشد می توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند^{۲، ۳}

۱- به موجب بند ۳ قسمت "ب" تبصره ۲ اصلاحی الحاقی به ماده ۷۶ "قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده ۷۶ مصوب ۱۳۷۱" مجمع تشخیص مصلحت نظام از تاریخ تصویب این قانون (۱۳۸۰) حداقل سابقه پرداخت حق بیمه برای استفاده از مستمری بازنشستگی هر سال یک سال افزایش خواهد یافت تا این حداقل به ۲۰ سال تمام برسد . و نیز نک به بندهای «ل» و «و» تبصره ۱۴ قانون بودجه سال ۱۳۸۶ و تبصره ۴۷ قانون بودجه سال ۱۳۸۸ در مقررات فصل هفتم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه

۲- اصلاحی به موجب بند "ب" قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده ۷۶ "مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱۶ مجلس شورای اسلامی .

تبصره ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ : در مورد افرادی که قبل از تقاضای بازنشستگی حداقل مدت بیست سال متوالی یا بیست و پنج سال متناوب در مناطق بد آب و هوا کار کرده اند یا آن که به کارهای سخت و مخل سلامتی (زیان آور) اشتغال داشته اند سن بازنشستگی پنجاه و پنج سال تمام خواهد بود . کسانی که سی سال تمام کار کرده و حق بیمه مقرر را به سازمان پرداخته باشند در صورت داشتن پنجاه و پنج سال تمام می توانند تقاضای مستمری بازنشستگی کنند . مناطق بد آب و هوا و کارهای سخت و زیان آور به موجب آیین نامه مصوب هیأت وزیران تعیین خواهد شد. ضمناً نک به تبصره های ۵ و ۶ ماده واحده قانون اصلاح "قانون نحوه بازنشستگی جانبازان انقلاب اسلامی ایران و جنگ تحمیلی و معلولین عادی و شاغلین مشاغل سخت و زیان آور مصوب ۱۳۶۷" مصوب ۱۳۸۲/۲/۲۱ مجلس شورای اسلامی (مقررات فصل هفتم قانون تأمین اجتماعی در همین مجموعه)

←

تبصره ۲^۱:

الف - کارهای سخت و زیان آور کارهایی است که در آنها عوامل فیزیکی، شیمیایی، مکانیکی و بیولوژیکی محیط کار، غیراستاندارد بوده و در اثر اشتغال کارگر تنش‌ها به مراتب بالاتر از ظرفیت های



۳- نک به ماده ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/۵/۲۶ مجلس شورای اسلامی و آئین نامه اجرایی این ماده مصوب هیأت وزیران و قانون اصلاح مواد ۹ و ۱۰ قانون تنظیم بخشی از مقررات ... مصوب ۱۳۸۵/۱۰/۲۶ مجلس شورای اسلامی و نیز به بند (۱) ماده ۱۶ قانون اصلاح مواد از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجراء سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۸ مجلس شورای اسلامی که در تاریخ ۱۳۸۷/۳/۲۵ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شد (مقررات فصل هفتم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

۱- اصلاحی به موجب قانون اصلاح تبصره ۲ الحاقی ماده ۷۶ قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده ۷۶ مصوب ۱۳۷۱. (نک به مقررات فصل هفتم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

تبصره ۲ الحاقی ماده ۷۶ قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده ۷۶: افرادی که حداقل ۲۰ سال متوالی و ۲۵ سال متناوب در مناطق بد آب و هوا کار کرده و یا آن که به کارهای سخت و زیان آور (مخل سلامتی) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند در صورتی که سن مردان ۵۰ سال و سن زنان ۴۵ سال تمام باشد می توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. مناطق بد آب و هوا و کارهای سخت و زیان آور به موجب آیین نامه مربوطه خواهد بود. افزایش هزینه ناشی از این تبصره از کاهش هزینه سازمان ناشی از اجراء تبصره یک همین ماده تأمین خواهد شد.

تبصره ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴: در مورد افرادی که قبل از تقاضای بازنشستگی حداقل مدت بیست سال متوالی یا بیست و پنج سال متناوب در مناطق بد آب و هوا کار کرده اند و یا آن که به کارهای سخت و مخل سلامتی (زیان آور) اشتغال داشته اند سن بازنشستگی پنجاه و پنج سال تمام خواهد بود. کسانی که سی سال تمام کار کرده و حق بیمه مقرر را به سازمان پرداخته باشند در صورت داشتن پنجاه و پنج سال تمام می توانند تقاضای مستمری بازنشستگی کنند. مناطق بد آب و هوا و کارهای زیان آور به موجب آیین نامه مربوط مصوب هیأت وزیران تعیین خواهد شد.

طبیعی (جسمی و روانی) در وی ایجاد گردد که نتیجه آن بیماری شغلی و عوارض ناشی از آن بوده و بتوان با به کارگیری تمهیدات فنی، مهندسی، بهداشتی و ایمنی و غیره صفت سخت و زیان آور بودن را از آن مشاغل کاهش یا حذف نمود^۱.

۱- کارفرمایان کلیه کارگاه های مشمول قانون تأمین اجتماعی که تمام یا برخی از مشاغل آنها حسب تشخیص مراجع ذی ربط سخت و زیان آور اعلام گردیده یا خواهند گردید، مکلفند ظرف دو سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به ایمن سازی عوامل شرایط محیط کار مطابق حد مجاز و استاندارد های مشخص شده در قانون کار و آیین نامه های مربوطه یا سایر قوانین موضوعه در این زمینه اقدام نمایند.

۲- کارفرمایان کارگاه های مشمول قانون تأمین اجتماعی مکلفند قبل از اجراء کارهای سخت و زیان آور به بیمه شدگان، ضمن انجام معاینات پزشکی آنان از لحاظ قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با نوع کارهای رجوع داده شده (موضوع ماده ۹۰ قانون تأمین اجتماعی)، نسبت به انجام معاینات دوره ای آنان که حداقل در هر سال نباید کمتر از یک بار باشد، نیز به منظور آگاهی از روند سلامتی و تشخیص به هنگام بیماری و پیشگیری از فرسایش جسمی و روحی اقدام نمایند، وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و کار و امور اجتماعی مکلفند تمهیدات لازم را در انجام این بند توسط کارفرمایان اعمال نمایند.

ب - حمایت ها

۱- نک به آئین نامه کارهای سخت و زیان آور موضوع ماده ۵۲ قانون کار مصوب ۱۳۷۱/۹/۲۹ (مقررات فصل سوم قانون کار جمهوری اسلامی ایران در جلد اول این مجموعه)، آیین نامه اجرایی بند (۵) جزء (ب) ماده واحده قانون اصلاح تبصره (۲) الحاقی به ماده ۷۶ ... مصوب ۱۳۸۵/۱۲/۲۶ هیأت وزیران و دادنامه شماره ۴۷۵ الی ۴۸۰ مورخ ۸۳/۹/۲۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری (مقررات فصل هفتم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

۱- افرادی که حداقل بیست سال متوالی و بیست و پنج سال متناوب در کارهای سخت و زیان آور (مخل سلامت) اشتغال داشته باشند و در هر مورد حق بیمه مدت مزبور را به سازمان پرداخته باشند^۱ می توانند تقاضای مستمری بازنشستگی نمایند. هر سال سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور یک و نیم سال محاسبه خواهد شد.

۲- در صورتی که بیمه شدگان موضوع این تبصره قبل از رسیدن به سابقه مقرر در این قانون دچار فرسایش جسمی و روحی ناشی از اشتغال در کارهای سخت و زیان آور گردند با تأیید کمیسیون های پزشکی (موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی) با هر میزان سابقه خدمت از مزایای مندرج در این تبصره برخوردار خواهند شد.

۳- در مورد سایر بیمه شدگان حداقل سابقه پرداخت حق بیمه برای استفاده از مستمری بازنشستگی از تاریخ تصویب این قانون هر سال یک سال افزایش خواهد یافت تا آن که این حداقل به بیست سال تمام برسد.

۴- از تاریخ تصویب این قانون جهت مشمولان این تبصره، چهار درصد (۴٪) به نرخ حق بیمه مقرر در قانون تأمین اجتماعی افزوده خواهد شد که آن هم در صورت تقاضای مشمولان قانون، به طور یک جا یا به طور اقساطی توسط کارفرمایان پرداخت خواهد شد.

۵- تشخیص مشاغل سخت و زیان آور و نحوه احراز توالی و تناوب اشتغال، نحوه تشخیص فرسایش جسمی و روحی و سایر موارد مطروحه در این تبصره به موجب آیین نامه ای خواهد بود

۱- نک به قانون استفساریه "اصلاحیه تبصره ۲ الحاقی به ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۸۰" مصوب ۱۳۸۵/۱/۲۰ مجلس شورای اسلامی (مقررات فصل هفتم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

که حداکثر ظرف چهار ماه توسط سازمان تأمین اجتماعی و وزارتخانه های کار و امور اجتماعی و بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.^۱

۶ - بیمه شدگانی که دارای سابقه پرداخت حق بیمه در کارهای سخت و زیان آور به تاریخ قبل از تاریخ تصویب این قانون باشند می توانند با استفاده از مزایای این قانون درخواست بازنشستگی نمایند در این صورت با احراز شرایط توسط بیمه شده ، کارفرمایان مربوط مکلفند حق بیمه مربوطه و میزان مستمری برقراری را تا احراز شرایط مندرج در تبصره (۲) همچنین چهار درصد (۴%) میزان مستمری برقراری نسبت به سنوات قبل از تصویب این قانون^۲ را یک جا به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نمایند .

تبصره ۳: بیمه شدگانی که دارای ۳۵ سال تمام سابقه پرداخت حق بیمه باشند می توانند بدون در نظر گرفتن شرط سنی مقرر در قانون تقاضای بازنشستگی نمایند.^۳

تبصره ۴: زنان کارگر با داشتن ۲۰ سال سابقه کار و ۴۲ سال سن به شرط پرداخت حق بیمه با ۲۰ روز حقوق می توانند بازنشسته شوند.^۴

۱- در تاریخ ۱۳۸۰/۱۲/۲۲ تصویب و در تاریخ ۱۳۸۵/۱۲/۲۶ تجدیدنظر کلی شده است. (به مقررات فصل هفتم قانون تأمین اجتماعی این مجموعه مراجعه شود).

۲ - ۱۳۸۰/۷/۱۴ .

۳- الحاقی به موجب «قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده ۷۶» مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱۶ مجلس شورای اسلامی . " (نک به مقررات فصل هفتم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

۴- الحاقی به موجب قانون الحاق یک تبصره به ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی " مصوب ۱۳۷۶/۷/۹ مجلس شورای اسلامی. " (نک به مقررات فصل هفتم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

ماده ۷۷- میزان مستمری بازنشستگی عبارت است از یک سی ام متوسط مزد یا حقوق بیمه شده ضرب در سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر آن که از ۳۵ متوسط مزد یا حقوق تجاوز ننماید.^۱
۳۰

تبصره: متوسط مزد یا حقوق برای محاسبه مستمری بازنشستگی عبارت است از مجموع مزد یا حقوق بیمه شده که بر اساس آن حق بیمه پرداخت گردیده ظرف آخرین دو سال پرداخت حق بیمه^۲ تقسیم بر بیست و چهار .

ماده ۷۸- کارفرما می تواند بازنشستگی بیمه شدگانی را که حداقل پنج سال پس از رسیدن به سن بازنشستگی مقرر در این قانون که به کار خود ادامه داده اند از سازمان تقاضا نماید .

تبصره: سازمان تأمین اجتماعی موظف است با درخواست کارفرمایان واحدهای صنعتی دارای پروانه بهره برداری، بیمه شدگانی را که حائز شرایط مقرر در ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ باشند بازنشسته نماید . چگونگی تأمین منابع مربوط به هزینه های احتمالی ناشی از اجرای این تبصره به تصویب دولت خواهد رسید.^۳

۱- اصلاحی به موجب بند " ج " ماده واحده قانون اصلاح مواد ۷۲ و ۷۷ و تبصره ماده ۷۶ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ و الحاق دو تبصره به ماده ۷۶ " مصوب ۱۳۷۱/۱۲/۱۶ مجلس شورای اسلامی . " (نک به مقررات فصل هفتم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

ماده ۷۷ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ : میزان مستمری بازنشستگی عبارت است از یک سی ام متوسط مزد یا حقوق بیمه شده ضرب در سنوات پرداخت حق بیمه مشروط بر آن که از صد در صد متوسط مزد یا حقوق تجاوز ننماید.

۱- به بند ح ماده ۹۶ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران " مصوب ۱۳۸۳/۶/۱۱ " (مقررات فصل هفتم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه) مراجعه شود .

۲- الحاقی به موجب ماده ۱۳ قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده ۱۱۳ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران " مصوب ۱۳۸۲/۵/۲۶ مجلس شورای اسلامی. " (نک به مقررات فصل هفتم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

ماده ۷۹- در مورد مستخدمین شرکت های دولتی که به موجب قانون اکثریت سهام آنها متعلق به بخش خصوصی شده یا بشود به ترتیب زیر رفتار خواهد شد:

۱- مستخدمین مشمول ماده ۳۳ مقررات استخدامی شرکت های دولتی و مستخدمین شرکت های دولتی که مشمول مقررات بازنشستگی و وظیفه خاص بوده اند تابع مقررات بازنشستگی و وظیفه مورد عمل خواهند بود .

۲- مستخدمین شرکت های دولتی که مشمول قانون بیمه های اجتماعی هستند مشمول مقررات این قانون خواهند شد .

۳- سایر مستخدمین تابع مقررات قانون حمایت کارمندان در برابر اثرات ناشی از پیری و از کار افتادگی و فوت خواهند شد^۱ .

۴- نحوه احتساب سوابق خدمت دولتی مستخدمین مذکور در بند های ۱ و ۳ و میزان پرداخت کسور بازنشستگی توسط مستخدم و کارفرما و همچنین ترتیب تعیین حقوق بازنشستگی و وظیفه مستخدمین آنان به موجب آئین نامه ای خواهد بود که وزارت رفاه اجتماعی با همکاری سازمان امور اداری و استخدامی کشور به تصویب شورای عالی تأمین اجتماعی می رسد .^۲

۱- مشمولین مقررات قانون حمایت کارمندان به موجب قانون الغاء تبصره ۳ ماده ۱۱ قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی مصوب ۱۳۶۵/۱/۱۷ مشمول قانون تأمین اجتماعی گردیده اند
۲- به آیین نامه اجرایی موضوع ماده ۷۹ قانون تأمین اجتماعی " مصوب ۱۳۵۶/۸/۲۲ مراجعه شود و نیز نک به قانون نقل و انتقال حق بیمه و بازنشستگی مصوب ۱۳۶۵/۳/۲۷ و آئین نامه مربوط مصوب ۱۳۶۵/۱۱/۱۸. (به مقررات فصل هفتم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود)

فصل هشتم - مرگ

ماده ۸۰ - بازماندگان واجد شرایط بیمه شده متوفی در یکی از حالات زیر مستمری بازماندگان دریافت خواهند داشت :

۱- در صورت فوت بیمه شده بازنشسته .

۲- در صورت فوت بیمه شده از کار افتاده کلی مستمری بگیر .

۳- در صورت فوت بیمه شده ای که در ده سال آخر حیات خود، حداقل حق بیمه پرداخت یک سال کار، مشروط بر این که ظرف آخرین سال حیات حق بیمه ۹۰ روز کار را پرداخت کرده باشد^۱.

تبصره ۱: بیمه شدگان مشمول قانون تأمین اجتماعی که قبل از تصویب این ماده واحده فوت شده و به هر علت در مورد آنان مستمری برقرار نشده است ، حسب مورد مشمول شرایط مقرر در این بند یا تبصره ۲ هستند.

تبصره ۲: چنانچه بیمه شده فاقد شرایط مقرر در این بند باشد ولی حداقل ۲۰ سال حق بیمه مقرر را قبل از فوت پرداخت کرده باشد ، بازماندگان وی از مستمری برخوردار خواهند شد . در تعیین متوسط

۱- اصلاحی به موجب بند ۳ ماده واحده قانون اصلاح مواد ۴۳ و ۴۴ و ۸۰ قانون تأمین اجتماعی " مصوب ۱۳۷۶/۷/۲۷ مجلس شورای اسلامی . (نک به مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)
" بند ۳ ماده ۸۰ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ : در صورت فوت بیمه شده ای که در ده سال آخر حیات خود حداقل حق بیمه یک سال کار را در آخرین سال حیات پرداخته باشد .
۲- الحاقی به موجب بند ۳ ماده واحده قانون اصلاح مواد ۴۳ و ۴۴ و ۸۰ قانون تأمین اجتماعی " مصوب ۱۳۷۶/۷/۲۷ مجلس شورای اسلامی " .

مزد یا حقوق ماهانه مشمولان این تبصره برای محاسبه میزان مستمری، تبصره ماده ۷۷ قانون تأمین اجتماعی ملاک عمل قرار می‌گیرد.^۱

تبصره ۳: ۱- در صورت فوت بیمه شده ای که بین ده تا بیست سال سابقه پرداخت حق بیمه داشته باشد به بازماندگان وی نسبت به سنوات پرداخت حق بیمه بدون الزام به رعایت ماده ۱۱۱ قانون تأمین اجتماعی و نسبت سهام مقرر در ماده ۸۳ همان قانون مستمری پرداخت می‌گردد.

۲- بیمه شده ای که در تاریخ تصویب این قانون به بعد فوت می‌شود چنانچه سابقه پرداخت حق بیمه او از یک سال تا ده سال باشد به بازماندگان وی در ازای هر سال پرداخت حق بیمه غرامت مقطوعی معادل یک ماه حداقل دستمزد کارگر عادی در زمان فوت به طور یک جا و نسبت سهام مقرر در ماده ۸۳ قانون تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود.^۲

تبصره ۴: هرگاه مستمری بگیر بازنشسته یا از کارافتاده به مدت شش ماه مستمری بازنشستگی یا از کارافتادگی کلی خود را مطالبه ننماید، بازماندگان واجد شرایط وی حق دارند موقتاً مستمری و یا

۱- همان؛

۲- الحاقی به موجب بند ۳ ماده واحده قانون اصلاح مواد ۴۳ و ۴۴ و ۸۰ قانون تأمین اجتماعی "مصوب ۱۳۷۶/۷/۲۷ مجلس شورای اسلامی" (نک به مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی) و اصلاحی به موجب اصلاحیه قانون اصلاح مواد ۴۳ و ۴۴ و ۸۰ قانون تأمین اجتماعی "موضوع بند ج ماده ۳۹ قانون برنامه سوم توسعه مصوب ۷۹/۱/۱۷ مجلس شورای اسلامی". (نک به مقررات فصل هشتم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

تبصره ۳ الحاقی به موجب بند ۳ ماده واحده قانون اصلاح مواد ۴۳ و ۴۴ و ۸۰ قانون تأمین اجتماعی "مصوب ۱۳۷۶/۷/۲۷ مجلس شورای اسلامی": "بیمه شده ای که از تاریخ تصویب این قانون به بعد فوت می‌شود و فاقد شرایط مقرر در این بند می‌باشد چنانچه سابقه پرداخت حق بیمه او کمتر از ۲۰ سال و بیشتر از ۱۰ سال باشد به بازماندگان وی در ازای هر سال سابقه پرداخت حق بیمه غرامت مقطوعی معادل یک ماه حداقل دستمزد کارگر عادی در زمان فوت به طور یک جا و نسبت سهام در ماده ۸۳ قانون تأمین اجتماعی پرداخت می‌شود.

۳- الحاقی به موجب مصوبه مورخ ۱۳۸۷/۲/۱۸ مجلس شورای اسلامی

حقوق و وظیفه قانونی خود را تقاضا و دریافت کنند. در صورتی که معلوم شود شخص مذکور در حال حیات است وضع مستمری او به حالت اول اعاده می گردد. بازنشستگان کلیه صندوق های بازنشستگی کشور نیز مشمول این تبصره خواهند بود.

۴- در مواردی که بیمه شده بر اثر کار یا بیماریهای حرفه ای فوت نماید.

ماده ۸۱ - بازماندگان واجد شرایط متوفی که استحقاق دریافت مستمری را خواهند داشت عبارتند از :

۱- عیال دائم بیمه شده متوفی مادام که شوهر اختیار نکرده است .

تبصره^۱ - همسران بیمه شدگان متوفی که شوهر اختیار نموده اند (عقد دائم) در صورت فوت شوهر دوم توسط تأمین اجتماعی مجدداً به آنها مستمری پرداخت خواهد شد . بار مالی ناشی از این تبصره از محل سه درصد (۳%) کمک دولت به بیمه شدگان تأمین خواهد شد .

۱- الحاقی به موجب قانون الحاق یک تبصره به بند ۱ ماده ۸۱ قانون تأمین اجتماعی "مصوب ۱۳۷۴/۶/۲۱ مجلس شورای اسلامی" . نک به مقررات فصل هشتم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

آیین نامه اجرایی این قانون ظرف مدت دو ماه توسط سازمان تأمین اجتماعی پیشنهاد و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.^۱

۲- فرزندان متوفی در صورتی که سن آنان کمتر از هجده سال تمام باشد و یا منحصرأً به تحصیل اشتغال داشته باشند^۲ یا به علت بیماری یا نقص عضو طبق گواهی کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون قادر به کار نباشند^۳.

۳- پدر و مادر متوفی در صورتی که اولاً تحت تکفل او بوده ثانیاً سن پدر از شصت سال و سن مادر از پنجاه و پنج سال تجاوز کرده باشد و یا آن که به تشخیص کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کار افتاده باشند و در هر حال مستمری از سازمان دریافت ندارند.

ماده ۸۲ - بازماندگان بیمه شده زن با شرایط زیر از مستمری استفاده خواهند کرد:

۱- شوهر مشروط بر این که اولاً تحت تکفل زن بوده ثانیاً سن او از شصت سال متجاوز باشد و یا طبق نظر کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کار افتاده بوده و در هر حال مستمری از سازمان دریافت نکند.

۱- به آیین نامه اجرایی قانون الحاق یک تبصره به بند ۱ ماده ۸۱ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۷۵/۴/۶ هیأت وزیران در مقررات فصل هشتم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود.

۲- به قانون اصلاح تبصره ۲ ماده واحده قانون اجازه پرداخت وظیفه مستمری وراثت کارمندان مصوب ۱۳۳۸/۹/۲۸ و حقوق برقراری وظیفه در مورد فرزندان و نوادگان اناث "مصوب ۱۳۶۳/۱۰/۲ مجلس شورای اسلامی" و آیین نامه اجرایی این قانون مصوب ۱۳۶۴/۴/۲ هیأت وزیران (مقررات فصل هشتم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه) مراجعه شود.

۳- نک به بخشنامه شماره ۱۱/۲ مورخ مستمریها (مقررات فصل هشتم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

۲- فرزندان در صورت حائز بودن شرایط زیر :

الف - پدر آنها در قید حیات نبوده یا واجد شرایط مذکور در بند اول این ماده باشد و از مستمری دیگری استفاده نکند .

ب - سن آنها کمتر از هجده سال تمام باشد و یا منحصراً به تحصیل اشتغال داشته باشند تا پایان تحصیل و یا به علت بیماری یا نقص عضو طبق گواهی کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون قادر به کار نباشند^۱ .

۳- پدر و مادر در صورتی که اولاً تحت تکفل او بوده ثانیاً سن پدر از شصت سال و سن مادر از پنجاه و پنج سال تجاوز کرده باشد و یا آن که به تشخیص کمیسیون پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون از کار افتاده باشند و در هر حال مستمری از سازمان دریافت ندارند .

ماده ۸۳ - سهم مستمری هر یک از بازماندگان بیمه شده متوفی به شرح زیر می باشد :

۱- میزان مستمری همسر بیمه شده متوفی معادل پنجاه درصد مستمری استحقاقی بیمه شده است و در صورتی که بیمه شده مرد دارای چند همسر دائم باشد مستمری به تساوی بین آنان تقسیم خواهد شد.

۲- میزان مستمری هر فرزند بیمه شده متوفی معادل بیست و پنج درصد مستمری استحقاقی بیمه شده می باشد و در صورتی که پدر و مادر را از دست داده باشد مستمری او دو برابر میزان مذکور خواهد بود.

۳- میزان مستمری هر یک از پدر و مادر بیمه شده متوفی معادل بیست درصد مستمری استحقاقی بیمه شده می باشد. مجموع مستمری بازماندگان بیمه شده متوفی نباید از میزان مستمری استحقاقی متوفی تجاوز نماید هرگاه مجموع مستمری از این میزان تجاوز کند سهم هر یک از مستمری بگیران به نسبت تقلیل داده می شود و در این صورت اگر یکی از مستمری

۱- نک به بخشنامه شماره ۳۶ مورخ ۱۳۸۱/۸/۱۵ مستمریها (مقررات فصل هشتم قانون تأمین اجتماعی) در این مجموعه

بگیران فوت شود یا فاقد شرایط استحقاقی دریافت مستمری گردد سهم بقیه آنان با توجه به تقسیم بندی مذکور در این ماده افزایش خواهد یافت و در هر حال بازماندگان بیمه شده از صد در صد مستمری بازماندگان متوفی استفاده خواهند کرد.^۱

تبصره: منظور از مستمری استحقاقی بیمه شده متوفی مستمری حین فوت او می باشد. در مورد بیمه شدگانی که در اثر هر نوع حادثه یا بیماری فوت شوند مستمری استحقاقی عبارت است از مستمری که برای بیمه شده از کار افتاده کلی حسب مورد برقرار می شود.

ماده ۸۴ - هر گاه بیمه شده فوت کند هزینه کفن و دفن او از طرف سازمان تأمین خدمات درمانی^۲ پرداخت خواهد شد.

فصل نهم - ازدواج و عائله مندی

ماده ۸۵ - به بیمه شده زن یا مرد که برای اولین بار ازدواج می کند مبلغی معادل یک ماه متوسط مزد یا حقوق با رعایت شرایط زیر به عنوان کمک ازدواج پرداخت می شود:

- ۱- در تاریخ ازدواج رابطه استخدامی او با کارفرما قطع نشده باشد.
- ۲- ظرف پنج سال قبل از تاریخ ازدواج حداقل حق بیمه هفتصد و بیست روز کار را به سازمان پرداخته باشد.
- ۳- عقد ازدواج دائم بوده و در دفتر رسمی ازدواج به ثبت رسیده باشد.

تبصره ۱: مزد یا حقوق متوسط موضوع این ماده عبارت است از جمع دریافتی بیمه شده ظرف دو سال قبل از ازدواج که به مأخذ آن حق بیمه پرداخت شده است تقسیم بر ۲۴.

۱- به بخشنامه ۵۷۹ فنی مورخ ۱۳۶۷/۷/۶ سازمان تأمین اجتماعی در خصوص حداقل و حداکثر مجموع مستمری قابل پرداخت به بازماندگان در مقررات فصل هشتم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود.

۲- نک به زیرنویس ماده ۵۴

تبصره ۲: در صورتی که طرفین عقد ازدواج واجد شرایط مذکور در این ماده باشند کمک ازدواج به هر دو نفر داده خواهد شد .

ماده ۸۶ - کمک عائله مندی منحصراً تا دو فرزند بیمه شده پرداخت می شود مشروط بر آن که :

- ۱- بیمه شده حداقل سابقه پرداخت حق بیمه هفت صد و بیست روز کار را داشته باشد .
- ۲- سن فرزندان از هجده سال کمتر باشد و یا منحصراً به تحصیل اشتغال داشته باشند تا پایان تحصیل یا در اثر بیماری یا نقص عضو طبق گواهی کمیسیون های پزشکی موضوع ماده ۹۱ این قانون قادر به کار نباشند . میزان کمک عائله مندی معادل سه برابر حداقل مزد روزانه کارگر ساده در مناطق مختلف برای هر فرزند در هر ماه می باشد .

ماده ۸۷ - پرداخت کمک عائله مندی به عهده کارفرما می باشد و باید در موقع پرداخت مزد یا حقوق به بیمه شده پرداخت شود .

تبصره: هرگاه در مورد پرداخت عائله مندی اختلافی بین بیمه شده و کارفرما حاصل شود به طریق مذکور در فصل حل اختلاف قانون کار عمل خواهد شد .

فصل دهم - مقررات کلی راجع به کمک ها

ماده ۸۸ - انجام خدمات بهداشتی مربوط به محیط کار به عهده کارفرمایان است . بیمه شدگانی که در محیط کار با مواد زیان آور از قبیل گاز های سمی، اشعه و غیره تماس داشته باشند باید حداقل هر سال یک بار از طرف سازمان تأمین اجتماعی خدمات درمانی معاینه پزشکی شوند .

ماده ۸۹ - افرادی که به موجب قوانین سابق بیمه های اجتماعی یا به موجب این قانون بازنشسته و یا از کار افتاده شده یا می شوند و افراد بلافصل خانواده آنها همچنین افرادی که مستمری بازنندگان دریافت می دارند با پرداخت دو درصد از مستمری دریافتی از خدمات درمانی مذکور در بند های الف و ب ماده ۳ این قانون توسط سازمان تأمین خدمات درمانی برخوردار خواهند شد . مابه التفاوت وجوه

پرداختی توسط بیمه شدگان موضوع ماده تا مبالغی که طبق ضوابط قانون تأمین درمان مستخدمین دولت باید پرداخت شود از طرف سازمان تأمین خواهد شد.

ماده ۹۰- افراد شاغل در کارگاه‌ها باید قابلیت و استعداد جسمانی متناسب با کارهای مرجوع را داشته باشند بدین منظور کارفرمایان مکلفند قبل از به کار گماردن آنها ترتیب معاینه پزشکی آنها را بدهند. در صورتی که پس از استخدام مشمولین قانون معلوم می‌شود که نامبردگان در حین استخدام قابلیت و استعداد کار مرجوع را نداشته و کارفرما در معاینه پزشکی آنها تعلل کرده است و بالنتیجه بیمه شده دچار حادثه شده و یا بیماریش شدت یابد سازمان تأمین خدمات درمانی^۱ و این سازمان مقررات این قانون را درباره بیمه شده اجرا و هزینه‌های مربوط را از کارفرما طبق ماده ۵۰ قانون مطالبه و وصول خواهند نمود.

ماده ۹۱- برای تعیین میزان از کار افتادگی جسمی و روحی بیمه شدگان و افراد خانواده آنها کمیسیون‌های بدوی و تجدید نظر پزشکی تشکیل خواهد شد. ترتیب تشکیل و تعیین اعضاء و ترتیب رسیدگی و صدور رأی براساس جدول میزان از کار افتادگی طبق آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد این سازمان و سازمان تأمین خدمات درمانی^۲ به تصویب شورای عالی می‌رسد.^۳

ماده ۹۲- به منظور نظارت بر حسن اجرای وظایف درمانی ناشی از اجرای این قانون سه نفر از کارشناسان بیمه درمانی به انتخاب وزیر رفاه اجتماعی در شورای فنی سازمان تأمین خدمات درمانی موضوع ماده ۴ قانون تأمین خدمات درمانی^۴ مستخدمین دولت عضویت خواهند یافت.

۱- نک به زیرنویس ماده ۵۴

۲- نک به زیرنویس ماده ۵۴

۳- به آیین نامه اجرایی کمیسیون‌های پزشکی و تجدید نظر موضوع ماده ۹۱ قانون تأمین اجتماعی "مصوب ۱۳۶۶/۳/۶ و اصلاحات مورخ ۱۳۷۸/۵/۲، ۱۳۶۷/۷/۶ و ۱۳۷۱/۵/۱۹ شورای عالی تأمین اجتماعی" در مقررات فصل دهم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه مراجعه شود.

۴- نک به زیرنویس ماده ۵۴

ماده ۹۳- تغییر میزان از کار افتادگی در موارد زیر مستلزم تجدید نظر در مبلغ مستمری می باشد :

۱- مستمری از کار افتادگی کلی در صورت از بین رفتن شرایط از کار افتادگی کلی به محض اشتغال مجدد مستمری بگیر قطع می شود . در صورتی که تقلیل میزان از کار افتادگی ناشی از کار به میزان مندرج در مواد ۷۳ و ۷۴ این قانون باشد حسب مورد مستمری از کار افتادگی جزئی ناشی از کار یا غرامت نقص عضو پرداخت خواهد شد.

۲- مستمری از کار افتادگی جزئی ناشی از کار موضوع ماده ۷۳ این قانون ظرف پنج سال از تاریخ برقراری قابل تجدید نظر می باشد . در صورتی که در نتیجه تجدید نظر معلوم گردد که بیمه شده فاقد یکی از شرایط مقرر می باشد مستمری او قطع خواهد شد و در صورتی که مشمول ماده ۷۴ این قانون شناخته شود غرامت مذکور در آن ماده را دریافت خواهد نمود .

۳- هرگاه میزان از کارافتادگی جزئی ناشی از کار افزایش یابد و این تغییر نتیجه حادثه منجر به از کارافتادگی باشد مستمری از کار افتادگی جزئی حسب مورد به مستمری کلی ناشی از کار تبدیل و یا میزان مستمری از کار افتادگی جزئی افزایش خواهد یافت .

ماده ۹۴- هرگاه برای یک مدت دو یا چند کمک غیر نقدی موضوع این قانون به بیمه شده تعلق گیرد فقط کمک نقدی که میزان آن بیشتر است پرداخت خواهد شد به استثنای کمک ازدواج و عائله مندی و نوزاد که دریافت آنها مانع استفاده از سایر کمک های مقرر نخواهد بود . افراد تحت تکفل بیمه شدگان در ایام خدمت سربازی بیمه شده از مزایای قانونی بیمه های اجتماعی برخوردار خواهند بود . سازمان موظف است حق بیمه این افراد را طبق نرخ سازمان تأمین خدمات درمانی^۱ به سازمان مزبور پرداخت نماید .

ماده ۹۵- مدت خدمت وظیفه مشمولین این قانون پس از پایان خدمت و اشتغال مجدد در مؤسسات مشمول این قانون جزء سابقه پرداخت حق بیمه آنها منظور خواهد شد.^{۱ و ۲}

ماده ۹۶- سازمان مکلف است میزان کلیه مستمری های بازنشستگی از کار افتادگی کلی و مجموع مستمری بازماندگان را در فواصل زمانی که حداکثر از سالی یک بار کمتر نباشد با توجه به افزایش هزینه زندگی با تصویب هیأت وزیران به همان نسبت افزایش دهد.^۳

فصل یازدهم - تخلفات - مقررات کیفری

ماده ۹۷- هرکس به استناد اسناد و گواهی های خلاف واقع یا با توسل به عناوین و وسایل تقلبی از مزایای مقرر در این قانون به نفع خود استفاده نماید یا موجبات استفاده از افراد خانواده خود یا اشخاص ثالث را از مزایای مذکور فراهم سازد به پرداخت جزای نقدی معادل دو برابر خسارات وارده به به سازمان تأمین خدمات درمانی^۴ یا این سازمان و در صورت تکرار به حبس جنحه ای از ۶۱ روز تا شش ماه محکوم خواهد شد.

۱- مدت خدمت نظام وظیفه شاغلین مشمول قانون کار یا شرکت داوطلبانه آنان در جبهه قبل از اشتغال و یا حین اشتغال به موجب تبصره ۱ ماده واحده قانون اصلاح تبصره ماده ۱۴ قانون کار و الحاق یک تبصره به آن مصوب ۱۳۸۳/۱/۳۰ مجلس شورای اسلامی جزء سوابق خدمتی آنان نزد سازمان تأمین اجتماعی محسوب می گردد .

۲- به موجب قانون استفساریه مورخ ۱۳۸۵/۳/۲۸ ، کلیه مشمولین قانون تأمین اجتماعی که حق بیمه به سازمان تأمین اجتماعی می پردازند نیز مشمول این ماده هستند ؛ نیز مراجعه شود به بخشنامه ۵۶۶ فنی مورخ ۱۳۶۶/۱۲/۱۰ در خصوص مدت خدمت وظیفه بیمه شدگان (مقررات فصل دهم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

۳- به قانون راجع به افزایش مستمری دریافت کنندگان مستمری از کارافتادگی جزئی ناشی از کار مصوب ۱۳۶۲/۱۰/۱۵ مجلس شورای اسلامی (مقررات فصل دهم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه) مراجعه شود.

۴- نک به زیرنویس ماده ۵۴

ماده ۹۸- ملغی گردیده است.^۱

ماده ۹۹- ملغی گردیده است.^۲

۱- لغو شده به موجب قانون منع خسارات و جرائم و بهره مندرج در قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۶۱/۴/۱۳ و جایگزینی قانون دریافت جرائم نقدی از کارفرمایان کارگاههای مشمول قانون تأمین اجتماعی که ظرف مدت مقرر نسبت به ارسال صورت مزد و حقوق بیمه شدگان و حق بیمه اقدام نمی نمایند مصوب ۱۳۷۳/۵/۹ مجلس شورای اسلامی (نک به مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

ماده ۹۸ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴: کارفرمایی که در موعد مقرر در این قانون حق بیمه موضوع قانون را پرداخت نمایند علاوه بر تأدیه حق بیمه پرداخت مبلغی معادل نیم در هزار مبلغ عقب افتاده برای هر روز تأخیر بابت خسارت تأخیر ملزم خواهند بود این خسارت نیز به ترتیب مقرر در ماده ۵۰ این قانون وصول خواهد شد .

۲- همان ؛

ماده ۹۹ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ :

هیأت های مذکور به دلایل و مدارکی که از طرف کارفرما ابراز می شوند رسیدگی نموده و تصمیم مقتضی اتخاذ خواهند کرد . در مورد بدهی های زاید بر دویست هزار ریال به تقاضای کارفرما و یا سازمان موضوع قابل رسیدگی مجدد در هیأت تجدید نظر بوده و تصمیم متخذه قطعی و لازم الاجرا است هیأت های فوق الذکر می توانند به درخواست کارفرما ترتیب پرداخت بدهی او را حداکثر در ۳۶ قسط ماهانه بدهند و در این مدت کارفرما باید به میزان ۱۲ درصد نسبت به مانده بدهی خود بهره به سازمان بپردازد . در مورد دیون قطعی اعم از این که قطعیت آن ناشی از انقضای مهلت اعتراض مقرر در قانون و یا صدور آراء هیأت های موضوع مواد ۴۳ و ۴۴ این قانون بوده و مربوط به قبل از فروردین ۱۳۵۴ باشد ، در صورتی که کارفرمای مربوط تا تاریخ تصویب این قانون ترتیب پرداخت اصل بدهی خود را داده باشد از تأدیه خسارت تأخیر که پرداخت ننموده معاف خواهد بود . در مورد دیون مربوط به قبل از فروردین ۱۳۵۴ در صورتی که کارفرما از انجام تعهدات و اجرای ترتیب پرداخت بدهی خود که مورد موافقت سازمان قرار گرفته تخلف نماید کلیه جرائم و خسارت بخشوده شده قابل وصول خواهد بود.

کارفرمایی که ظرف یک سال از تاریخ تصویب این قانون در مورد ترتیب پرداخت بدهی معوقه متعلق به قبل از فروردین ۱۳۵۴ خود با سازمان توافق نمایند از تأدیه خسارت تأخیر و جرائم معاف خواهند بود. همچنین ظرف مدت یک سال فوق کارفرمایی که به تشخیص سازمان به پرداخت بدهی های سابق خود معترض می باشند و یا آن که کارگران آنان عملاً امکان استفاده از قسمتی از کمک های قانونی مقرر نداشته اند می توانند به هیأت های تشخیص مطالبات مقرر در مواد ۴۳ و ۴۴ مراجعه نمایند.

ماده ۱۰۰- ملغی گردیده است.^۱

ماده ۱۰۱- سازمان مکلف است به صورت مزد ارسالی از طرف کارفرما ظرف شش ماه از تاریخ وصول رسیدگی کند و در صورتی که از لحاظ تعداد بیمه شدگان یا میزان مزد یا حقوق یا مدت کار اختلافی مشاهده نماید مراتب را به کارفرما ابلاغ کند در صورتی که کارفرما تسلیم نظر سازمان نباشد می تواند از هیأت های تشخیص موضوع مواد ۴۳ و ۴۴ این قانون تقاضای رسیدگی کند هرگاه رأی هیأت مبنی بر تأیید نظر سازمان باشد کارفرما علاوه بر پرداخت حق بیمه به تأدیه خسارتی معادل یک دوازدهم مابه التفاوت ملزم خواهد بود که طبق ماده ۵۰ این قانون از طریق صدور اجراییه وصول خواهد شد.^۲

ماده ۱۰۲- در صورتی که کارفرما یا نماینده او از اقدامات بازرس سازمان جلوگیری نموده یا از ارائه دفاتر و مدارک مربوط و تسلیم رونوشت یا عکس آنها به بازرس خودداری کند به جزای نقدی از پانصد ریال تا ده هزار ریال محکوم خواهد شد گزارش بازرسان سازمان در این خصوص در حکم گزارش ضابطین دادگستری است.

ماده ۱۰۳- کارفرمایانی که عمداً وجوهی زاید بر میزان مقرر در این قانون به عنوان حق بیمه از مزد یا حقوق و مزایای بیمه شدگان برداشت نمایند علاوه بر الزام به استرداد وجوه مذکور به حبس جنحه ای از ۶۱ روز تا شش ماه محکوم خواهند شد .

۱- همان ؛

ماده ۱۰۰ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ : کارفرمایانی که از تنظیم صورت مزد یا حقوق به ترتیب مذکور در قانون و آیین نامه مربوط خودداری کنند و کارفرمایانی که در موعد مقرر در ماده ۳۹ صورت مزد بیمه شدگان را به سازمان ارسال ندارند یا به ترتیبی که با موافقت قبلی سازمان معین می شود در مورد ارسال صورت مزد عمل نکنند، به پرداخت خسارتی معادل یک دوازدهم حق بیمه آن ماهی که صورت مزد نداده اند ملزم خواهند بود ، این خسارت طبق ماده ۵۰ این قانون از طریق صدور اجراییه وصول خواهد شد.

۲- خسارت قسمت اخیر این ماده به موجب قانون منع دریافت خسارات و جرائم و بهره مندرج در قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۶۱/۴/۱۳ (نک به مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی) حذف گردیده است.

ماده ۱۰۴- وجوه و اموال سازمان در حکم وجوه و اموال عمومی می باشد و هر گونه برداشت غیر قانونی از وجوه مذکور و تصرف غیر مجاز در اموال آن اختلاس یا تصرف غیر قانونی است و مرتکب طبق قوانین کیفری تعقیب خواهد شد .

ماده ۱۰۵- کلیه کسانی که گواهی آنان مجوز استفاده از مزایای مقرر در این قانون می باشد در صورت صدور گواهی خلاف واقع علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس جنحه ای از ۶۱ روز تا شش ماه محکوم خواهند شد .

ماده ۱۰۶- کلیه خسارات و وجوه حاصل از جرائم نقدی مقرر در این قانون به حساب سازمان واریز و جزء درآمد های آن منظور خواهد شد .

ماده ۱۰۷- به شکایات و دعاوی سازمان در مراجع قضایی خارج از نوبت رسیدگی خواهد شد .

ماده ۱۰۸- کارفرمایانی که حق بیمه قطعی شده بیمه شدگان را ظرف یک ماه پس از ابلاغ آن از طرف سازمان نپردازند یا ترتیبی برای پرداخت آن با موافقت سازمان ندهند به دو برابر خسارت مذکور در ماده ۹۷ این قانون محکوم خواهند شد^۱ .

ماده ۱۰۹- در صورتی که کارفرما شخص حقوقی باشد، مسئولیت های جزایی مقرر در این قانون متوجه مدیرعامل شرکت یا هر شخص دیگری خواهد بود که در اثر فعل یا ترک فعل او موجبات ضرر و زیان سازمان یا بیمه شدگان فراهم شده است .

۱- نک به قانون دریافت جرائم مصوب ۱۳۷۳/۵/۹ (مقررات فصل سوم قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

فصل دوازدهم - مقررات مختلف

ماده ۱۱۰- سازمان از پرداخت هرگونه مالیات و عوارض اعم از حقوق و عوارض گمرکی و سود بازرگانی و غیره و پرداخت هزینه دادرسی معاف است.

ماده ۱۱۱- مستمری از کار افتادگی کلی و مستمری بازنشستگی و مجموع مستمری بازمندگان در هر حال نباید از حداقل مزد کارگر عادی کمتر باشد .

ماده ۱۱۲- بیمه شدگانی که به موجب این قانون مستمری یا کمک نقدی دیگری از سازمان دریافت می کنند نسبت به وجوه دریافتی از پرداخت هرگونه مالیات معاف می باشند .

ماده ۱۱۳- کلیه کارکنان سازمان از لحاظ پرداخت مالیات و عوارض بر حقوق و مزایا مانند مستخدمین رسمی دولت خواهند بود .

ماده ۱۱۴- ضوابط سنی و مدت خدمت برای احتساب مستمری بازنشستگی کارکنان سازمان قبل از موعد مقرر تابع ضوابط و مقررات قانون استخدام کشوری و تغییرات و اصلاحات بعدی آن خواهد بود . حقوق بازنشستگی این افراد برابر با متوسط حقوق و مزایای دریافتی دو سال آخر خدمت که مأخذ پرداخت حق بیمه بوده است می باشد .

ماده ۱۱۵- افرادی که تا تاریخ تصویب این قانون طبق قوانین سابق بیمه های اجتماعی مستمری در حق آنان برقرار شده است مستمری خود را از سازمان دریافت خواهند داشت . مفاد ماده ۹۶ در مورد مشمولین این ماده نیز رعایت خواهد شد .

۱- اصلاحی به موجب ماده ۵ لایحه قانونی اصلاح قانون تشکیل سازمان تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۸/۴/۱۳ (نک به مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

ماده ۱۱۰ قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴ : سازمان از پرداخت هرگونه مالیات و عوارض اعم از نوسازی و غیره و پرداخت هزینه تمبر دعوی معاف است ، همچنین سازمان و سازمان تأمین خدمات درمانی از پرداخت حقوق و عوارض گمرکی آن قسمت از داروها و تجهیزات و لوازم بیمارستانها و درمانگاه ها که معافیت آنها قبلاً مورد تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار گرفته است معاف خواهد بود .

ماده ۱۱۶- سوابق پرداخت حق بیمه افراد بیمه شده از نظر تعهدات مذکور در ماده یک این قانون نزد شرکت سهامی بیمه ایران، بنگاه رفاه اجتماعی، صندوق تعاون و بیمه کارگران و سازمان بیمه های اجتماعی کارگران و سازمان بیمه های اجتماعی و همچنین افرادی که بیمه اختیاری بوده اند برای استفاده از مزایای مذکور در این قانون جزء سابقه آنان محسوب خواهد شد مشروط بر این که:

۱- کارگاه یا مؤسسه ای که بیمه شده در آن به کار اشتغال داشته است کارگران و کارمندان خود را نزد یکی از مؤسسات مذکور بیمه نموده باشد و اشتغال بیمه شده نیز در آن کارگاه یا مؤسسه مسلم باشد.

۲- کمک مورد تقاضا در قانونی که حق بیمه به موجب آن پرداخت گردیده پیش بینی شده باشد.

ماده ۱۱۷- میزان حق بیمه روستائیان مشمول قانون بیمه های اجتماعی روستائیان و ترتیب وصول آن و انواع کمک های قانونی و منابع مالی تأمین هزینه های مربوط به بیمه شدگان روستایی به موجب آیین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارت رفاه اجتماعی به تصویب کمیسیون های مربوط مجلسین می رسد^۱. تا زمان تصویب آیین نامه مذکور مقررات و آیین نامه های موجود قانون بیمه های اجتماعی روستائیان به قوت خود باقی است.

ماده ۱۱۸- از تاریخ اجرای این قانون - قانون بیمه های اجتماعی مصوب سال ۱۳۳۹ و اصلاحیه های آن و قانون افزایش مستمری های بعضی از مستمری بگیران مشمول قانون بیمه های اجتماعی، قانون تأمین آموزش فرزندان کارگر و سایر قوانینی که با این قانون مغایرت دارد ملغی است.

۱- نک به آیین نامه بیمه اجتماعی روستائیان و عشایر مصوب ۱۳۸۳/۱۱/۱۴ هیأت وزیران و نیز به قانون الحاق صندوق بیمه اجتماعی روستائیان و عشایر به فهرست نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی (مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

به موجب لایحه قانونی تشکیل سازمان شورای فنی موضوع ماده ۴ قانون تأمین خدمات درمانی مستخدمین دولت و انحلال سازمان تأمین خدمات درمانی مصوب ۵۸/۹/۲ (نک به مقررات فصل اول قانون تأمین اجتماعی در این مجموعه)

62 مجموعه قوانین و مقررات کار و تأمین اجتماعی (جلد دوم: مقررات تأمین اجتماعی)

تبصره ۱: کلیه تعهدات مالی و اموال و دارایی صندوق تأمین آموزش فرزندان کارگر به سازمان منتقل می شود.

تبصره ۲: کارکنان صندوق تأمین آموزش فرزندان کارگر به سازمان منتقل و تابع مقررات و نظامات استخدامی سازمان خواهد بود .

تبصره ۳: آیین نامه های اجرایی قانون سابق بیمه های اجتماعی که با این قانون مغایرت نداشته باشد تا زمان تنظیم و تصویب آیین نامه های اجرایی این قانون قابل اجرا است.